Виноград Господњи

ЛИСТ ПРАВОСЛАВНЕ
ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

Година четрнаеста | Број 2 | Нови Сад | О Педесетници 2018. | Бесплатан примерак

Пресвета Тројице,
спаси нас!

Са благословом Његовог Преосвештенства
Епископа новосадског и бачког Господина др Иринеја

Лист православне Епархије бачке

Година четрнаеста, број 2,
Нови Сад, о Педесетници 2018.

Уредник:
Протојерej Милован Миодраговић

Чланови уредништва:
Протојерej-ставрофор Миливој Мијатов
Протојерej Владан Симић
Протојерej Жељко Латиновић
Протонамесник Милорад Мировић
Презвитер Игор Игњатов
Презвитер Лео Малешевић
Катихета Данило Михајловић

Уредништво:
Змај-Јовина 4, 21000 Нови Сад
Електронска адреса:
vinogradgospodnji@gmail.com
www.eparhija-backa.rs

Техничка обрада и штампа:
Принт студио ИН, Нови Сад

Тираж:
12.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице Српске, Нови Сад 271.2 (5)
ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ:
Лист Православне Епархије бачке
/Главни и одговорни уредник протојерej
Милован Миодраговић - год. 1, бр. 1 (1976) - год.
25 бр. 82 (2000); Год. 1, бр. 1 (2001) - Нови Сад:
Епархија Бачка, 1976-2000; 2007 - 29 цм
Четири пута годишње.

ISSN 0353 / 1783, COBISS.SR-ID 16504322

САДРЖАЈ

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ 3

ПОРУКА СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ 5

ОСМИ ДАН
Љубав суди и оправдава 10

БЕСЕДА
Питање Косова и Метохије – суштинско питање српства данас 13

ПОЕЗИЈА
Предзнање 19

ИЗ СВЕТООТАЧКЕ РИЗНИЦЕ
О молитви и чистоти срца 20

ИЗ ЛЕТОПИСА
Успенска црква у Новом Саду 22

ПОРТРЕТИ ГОВОРЕ
Епископ бачки Јован Јовановић 24

ОЧЕ, ДА ТЕ ПИТАМ
Шта значе речи псалма: штап твој и палица твоја, они ме теше (Псал. 22, 5)? 25

СТАРЕЧНИК
О Ави Антонију 26

ДЕЧЈА СТРАНИЦА
Миловање Мајке Божје 27

АКТУЕЛНОСТИ 30

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ 37

КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ ЕПИСКОПА БАЧКОГ 39

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ 42

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Саопштење за јавност Светог Архијерејског Сабора Српске Првославне Цркве са редовног заседања одржаног у Пећкој Патријаршији и Београду од 29. априла до 10. маја 2018. године

Овогодишње редовно заседање Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве започето је 29. априла у манастиру Пећкој Патријаршији саборним служењем свете архијерејске Литургије и призивом Светога Духа, а настављено у Патријаршији српској у Београду, под председништвом Његове Светости Патријарха српског г. Иринеја. На заседању су учествовали сви епархијски архијереји Српске Првославне Цркве.

На почетку прве саборске седнице Патријарх се обратио присутним архијерејима уводном беседом у којој је указао на суштинска питања живота и мисије Српске Православне Цркве у савременом свету, препуном како великих духовних изазова и искушења тако и великих могућности за рад на духовној обнови народа.

Најважнија саборска одлука јесте одлука о установљавању нових празника у календару Српске Православне Цркве, што значи и у календару Православне Цркве уопште. Сабор је, наиме, једногласно одлучио да канонизује, односно приброји сабору светих, три личности, због непоколебиве верности вери Христовој убијене од Арнаута за време османлијске власти, на измаку 19. века и у освит 20. века, на Косову и Метохији, и то:

- Григорија Пећког, сабрата Пећке Патријаршије, као свештеномученика, чији ће се спомен литургијски прослављати 22. јануара/7. фебруара;
- Василија, пекара пећког, као мученика, чији ће се празник славити 29. априла/12. маја,
- Босиљку Рајичић из села Пасјана код Гњилана као мученицу, чији подвиг ће се празновати 13/26. октобра,
- и остале са њима пострадале.

Чином свечаног литургијског прослављења и јавног проглашавања ових светих мученика из нашега рода Сабор је и крунисао свој рад, у Храму Светог Саве на Врачару, на дан спаљивања његових светих моштију, 10. маја текуће године. За време заседања Сабора у Пећкој Патријаршији саборски оци су посетили манастире Високе Дечане и Свете Враче у Зочишту код Ораховца и српско село Велику Хочу у истом крају.

По саслушању извештаја о току припремâ за прославу 800-годишњице самосталности (аутокефалије) Српске Православне Цркве, која ће означити 2019. и 2020. годину, Сабор је одлучио да у току ове године молитвено и достојанствено обележи и хиљадугодишњицу оснивања Охридске Архиепископије. Сабор такође са радошћу поздравља најаву доношења, у ближој будућности, Часног Појаса Пресвете Богородице, који се чува у манастиру Ватопеду на Светој Гори, и чудотворних моштију светог Луке, лекара, архиепископа симферопољског (Крим) и исповедника вере у совјетској Русији, како би се наш верни народ могао поклонити тим великим светињама. Сабор такође поздравља правоснажну одлуку Великог савета Европског суда за људска права у Стразбуру којом се констатује да су власти Бивше Југословенске Републике Македоније прекршиле међународну

Саопштење

конвенцију о људским правима и слободи вере и савести одбијајући да региструју канонску Охридску Архиепископију.

Сабор се упознао са садржајем извештајâ о радовима на осликавању и украшавању Спомен-храма Светог Саве на Врачару, о црквеној просвети, о раду Светог Синода, Патријаршијског управног одбора, Фондације за Косово и Метохију, Добротворне фондације Српске Православне Цркве „Човекољубље", Поклоничке агенције „Доброчинство", Информативне службе Српске Православне Цркве, саборског Одбора за Јасеновац и Верске службе у Војсци Србије и у Оружаним снагама Босне и Херцеговине, као и са садржајем извештајâ епархијских архијереја о њиховом архипастирском раду. На основу свих тих извештаја донете су одговарајуће одлуке. Општа је констатација Сабора да је све више проблема по епархијама: драстично се смањује број становникâ у сеоским срединама, па тако и број верникâ; бела куга хара свугде тако да нам прети демографска катастрофа; албански екстремисти и даље, све провокативније, делују не само на Косову и Метохији него и у Епархији врањској (Прешево); румунски пропагандисти интензивирају своје деловање против канонског поретка Цркве у епархијама тимочкој и браничевској, а то чине у оквиру етнофилетистичког и политичког пројекта румунизације влашког и влахојезичног дела становништва Источне Србије; на сличан начин поступају и извесни бугарски кругови у Епархији врањској (Босиљград). Особито је алармантно стање у Црној Гори, где државни апарат води дискриминаторску кампању против законите Митрополије црногорско-приморске и Епархије будимљанско-никшићке, фаворизује безначајну („црногорску"!) сектицу Мираша Дедеића, при чему истовремено врши стални притисак на српски народ покушавајући да му наметне црногорство као национални идентитет.

Сабор са задовољством истиче да су односи Српске Православне Цркве са сестринским Православним Црквама беспрекорни, у духу јединства и љубави, уз жалосни изузетак понашања Румунске Православне Цркве, са којом смо све до недавне прошлости били једно по Богу, и бесмислене иницијативе Бугарске Патријаршије да се незвано и неканонски умеша у питање решавања статуса расколничке „Македонске Православне Цркве". У овом контесту, Сабор изражава своју пуну солидарност, у састрадалној братској љубави, са мученичком сестринском Црквом у Украјини, изложеном најгрубљем гоњењу од стране садашњег режима у Кијеву.

Сабор је размотрио приспеле предлоге, примедбе и допуне на нацрт новог Устава Српске Православне Цркве и одлучио да све архијереје умоли да Светом Синоду доставе своја запажања о том нацрту најкасније до 1. новембра текуће године како би их саборска Комисија за Устав размотрила и како би Сабор идуће године могао да се изјасни на ту тему.

Констатовано је такође да су односи са Римокатоличком Црквом, Црквама Реформације и екуменским организацијама коректни и конструктивни, што, нажалост, не важи за односе са Хрватском бискупском конференцијом, у којој, поред добронамерних бискупа који делују у духу Другог ватиканског сабора, постоји, нажалост, и добар број бискупâ неприкривене проусташке оријентације и усташоидне реторике. Сабор се нада да ће они први извршити већи утицај на хрватске римокатоличке вернике него ови други.

Сабор је посебну пажњу посветио светињи брака и породице и потврдио своју прошлогодишњу одлуку о оснивању посебног одбора при Светом Синоду који ће се бавити том проблематиком, као и одбора за биоетику и екологију.

Свог угледног члана, Епископа бањалучког Јефрема, Сабор је одликовао орденом Светог краља Милутина.

За односе Цркве са Војском Србије, нарочито по питању верске службе у војсци, уместо Епископа шумадијског Јована изабран је Епископ тимочки Иларион.

Сабор је попунио упражњене епархије. За Епископа франкфуртског и све Немачке изабран је досадашњи Епископ захумско-херцеговачки Григорије; за Епископа захумско-херцеговачког јеромонах Димитрије (Рађеновић), настојатељ манастира Дужи; за Епископа осечкопољског и барањског игуман Херувим (Ђермановић), настојатељ манастира Даљска Водица; за Епископа буеносајреског и јужноцентралноамеричког епископ Кирило (Бојовић), досадашњи викарни епископ диоклијски; за викара Његове Светости Патријарха архимандрит Стефан (Шарић), настојатељ Храма Светог Саве на Врачару, са титулом *епископ ремезијански*; за викара Митрополита црногорско-приморског архимандрит Методије (Остојић), игуман Манастира цетињског, са титулом *епископ диоклијски*, и за викара Епископа бачког архимандрит Исихије (Рогић), намесник манастира Ковиља, са титулом *епископ мохачки*.

У Светом Синоду је престао мандат епископима зворничко-тузланском Фотију и жичком Јустину, који остају чланови заменици, а за нове чланове изабрани су, на предлог Патријарха српског г. Иринеја, епископи шумадијски Јован и бачки Иринеј.

Доставља: епископ бачки Иринеј,
портпарол Српске Православне Цркве
Информативна служба Српске Православне Цркве

ПОРУКА СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Ми, епископи Српске Православне Цркве, древне и славне Пећке Патријаршије, благодаћу Светога Духа сабрани на редовно заседање Светог Архијерејског Сабора у историјском седишту српских архиепископа и патријараха, манастиру Пећкој Патријаршији, и првопрестоном Београду, у години припремâ за обележавање 800-годишњице стицања аутокефалије, односно самосталности наше Светосавске Цркве (1219-2019), у бризи за опстанак и добробит српског народа и његових светиња на Косову и Метохији, упућујемо, на челу са Његовом Светошћу нашим Патријархом, ову поруку верним синовима и кћерима наше свете Цркве, као и домаћој и светској јавности.

Питање Косова и Метохије представља српско црквено, национално и државно питање првог реда. Наша Црква као духовна мати нашега народа у целини и Србија као држава највећег дела српског народа, којој територија Косова и Метохије и припада, носе највеће бреме одговорности за очување те наше историјске покрајине у границама Србије и за будућност српског народа у њој.

Косово и Метохија, са својих хиљаду и петсто српских православних хришћанских манастира, цркава, задужбина и спо-

Саопштење

меника српске културе, представља неотуђиви средишњи део Србије, о чему убедљиво сведочи традиционална духовна свест наше Цркве, у којој Косовски Завет означава израз централне поруке Новога Завета, конкретно доживљене у историјском искуству српског народа, као и свест српског народа о свом идентитету, духовним и етичким вредностима и историјском путу. Косово и Метохија, са нашег становишта, није питање ни националне идеологије или митологије нити, штавише, само територије већ представља саму срж нашег црквено-народног бића и постојања, без које се губимо у процесу опште глобализације и секуларизације. Просперитет Србије се не може градити на дезинтеграцији онога што представља камен темељац њеног идентитета и њене историје и државности.

Саопштење

Српска Православна Црква понавља и потврђује свој вековни став о Косову и Метохији, истоветан од епохе светородне лозе Немањића и од Косовског боја до дана данашњег, а у наше дане од Меморандума наше Цркве о Косову и Метохији из 2003. године па наовамо. Она никада није напустила Косово и Метохију нити ће икада са њега одступити. У свим условима и недаћама остаће са својим древним светињама и са својим верним народом.

Што се тиче државно-правног статуса наше државе на Косову и Метохији, односно њеног пуног суверенитета и интегритета, Сабор понавља јасан, више пута изречен став поглавара Српске Православне Цркве, Његове Светости патријарха Иринеја: „Апелујемо на наше државнике да не смеју никада дају своју сагласност на отуђење Косова и Метохије, јер оно што се силом узме, то се и врати, оно пак што се поклони некоме, то је за

свагда изгубљено, а то Срби и Србија не смеју дозволити“. Ми се искрено надамо, уз молитву Господу да ће се проблем, створен најпре оружаном побуном албанских сепаратиста, а потом окупацијом Покрајине, решити искључиво мирним путем на начелима правде и права. Мир је неопходан услов да би косовско-метохијски Срби могли да живе слободно, без страха за голи живот и да правда за њих истовремено буде и правично решење за тамошње Албанце и за све заједнице које живе на Косову и Метохији.

Очување Косова и Метохије као интегралног дела Србије, по свим међународним стандардима, а уједно у складу са Уставом Србије и са Резолуцијом 1244 Уједињених нација, не значи и конфронтацију са светом већ управо афирмацију става да се без основних права и слобода једног народа, његовог идентитета, духовности и културе, не може наћи стабилно дугорочно решење. Никада као сада ни-

Саопштење

смо имали већу обавезу да на сваком месту и у свакој прилици аргументовано сведочимо да се на Косову и Метохији не гради друштво људи једнаких права и слобода него друштво које је у свим аспектима противно основним вредностима на којима почивају демократска друштва.

Косовске албанске институције, од краја рата 1999. године, а посебно од проглашења такозване независности, 2008. године, показале су јасно и нескривено да желе да створе етнички чисту албанску државу на овом простору и да у њој нема места за Србе, па ни за остале не-Албанце. Очигледно кршење људских права Срба уз масовне прогоне после завршетка рата, заустављање процеса повратка прогнаних Срба, спречавање повратка узурпиране имовине и непоштовање правâ Српске Православне Цркве не улива наду да би се положај Цркве и народа могао побољшати на неком „независном Косову“, уз било чије и било какве гаранције, јер садашње косовске власти не поштују ни сопствене законе. Најбољи пример кршења правâ нашег народа и Цркве јесу спречавање формирања функционалне Заједнице српских општина, непоштовање одлуке Уставног суда Косова о земљи манастира Високих Дечана, што признају и кључни међународни фактори на Косову и Метохији, блокада регулисања правног положаја Српске Православне Цркве и српске културне баштине. Недавна одлука такозване владе Косова да гради магистрални пут поред манастира Високих Дечана директно је кршење елементарних правних норми. Иако су канцеларије ЕУ и ОЕБС-а, као водеће западне мисије на Косову и Метохији, јасно указале на то да је овакав пут противзаконит, косовска „влада“ не одустаје од пута који би дугорочно угрозио манастир Дечане, најзначајнији споменик УНЕСКО-а у Метохији. Ово су само иницијални наговештаји како би се „независна држава Косово“ понашала према нашој Цркви и њеном верном народу.

Сабор посебно захтева неповредивост верских права и слобода српског народа и осталих народа на Косову и Метохији. Та права и слободе неодељиво су повезани са положајем и статусом наших светиња – манастира, цркава, гробаља, споменика културе... Србија чини све, – а и у будућности ће чинити, – за заштиту, обнову, рестаурацију и очување тих светиња и споменика сакралне и културне баштине и у томе има неподељену подршку релевантних међународних установа, пре свега УНЕСКО-а. За бригу о њима непрекидно и неуморно се залажу и највиши представници наше Цркве јер то није дневнополитичко питање него суштинска историјска стварност и идентитетска вредност српског народа. Ми не можемо да пасивно ћутимо пред чињеницом да је значајан део тог црквено-духовног и

културног наслеђа већ уништен, и то наочиглед читавом свету, а да преосталом наслеђу прети иста судбина. У вези са тим, питамо се и питамо: како ће они који су своју побуну почели паљењем конакâ Пећке Патријаршије (1981) њу и остале српске светиње и споменике културе штитити у будућности?

Подсећамо све на то да међународни правни поредак, успостављен у свету после Другог светског рата, у потпуности оправдава став Српске Православне Цркве, државе Србије и српског народа по овом болном питању. То важи и за јавно мњење у већини држава на свету, од којих многе, међу њима и највеће земље, укључујући и неке европске земље, па и земље чланице Европске уније, не признају нелегалну сецесију и једнострано проглашену „независност“. Не признају је ни најрелевантније међународне институције (Уједињене нације и Организација за европску безбедност и сарадњу пре свега).

Без сагласности Србије и Савета безбедности УН и без консензуса свих европских земаља (међу којима чак пет чланица ЕУ не признаје независност Косова) ова ситуација не може бити насилно промењена и поред свих политичких притисака са којима се суочавају како Србија тако и поједине друге земље које не прознају „независно“ Косово. После вишедеценијског прогона и дискриминације нашег народа и уништавања сто педесет наших светиња – нажалост, у присуству међународних снага – признавање незаконито проглашене независности наше јужне Покрајине, што се упорно настоји наметнути Србији, дугорочно би угрозило опстанак наше Цркве и народа и допринело проглашавању српских светиња за косовске или албанске споменике културе. Све би то убрзано довело до дезинтеграције православног хришћанског идентитета у целом српском народу и представљало би право „убијање сећања“ (memorycide) српског народа.

У јавности се и даље сусреће идеја о подели Косова и Метохије између Србије и самопроглашене „косовске државе“. Притом се, свесно или несвесно, пренебрегава чињеница да подела не би била ништа друго до признавање „независне државе Косово“ и поклањање највећег дела територије Покрајине. У светској историји нема примера да неки народ у миру, две деценије после оружаног сукоба, даје своје за своје. Поделом би народ великог дела Косова и Метохије аутоматски био остављен на милост и немилост режиму такозване државе Косово, изложен погрому сличном оном из марта 2004. године или, под притиском и тихим терором, био присиљен на егзодус.

Напомињемо да је тешка ситуација на Косову и Метохији последица систематског неиспуњавања и подривања Резолуције 1244 Савета безбедности, која гарантује повратак прогнаникâ и слободу свима, без обзира на порекло. Упорни покушаји појединих земаља да се на Косову и Метохији по сваку цену изгради грађевина на живом блату довели су свет у ситуацију да Косово и Метохија под влашћу некадашњих вођа ОВК данас, више него икада, представља црну рупу Европе и преседан који прети дезинтеграцији многих земаља широм Европе и света. Оно што је створено на безакоњу не доноси мир и перспективу ни самим косовским Албанцима.

Мотив за ову нашу пастирску поруку и овај очински апел није само напор да се заштите витални верски, национални и државни интереси српског народа већ и јеванђелска љубав према свима и свакоме, укључујући и косовско-метохијске Албанце, и молитвена жеља да Бог, Једини Човекољубац, Који жели да се сви људи спасу (ITим. 2, 4), просвети све нас и све људе светлошћу богољубља и братољубља. Амин, Боже дај!

Осми дан

ЉУБАВ СУДИ И ОПРАВДАВА

Нови Завет од првог до последњег слова јесте јеванђеље Царства Божјег. То Царство је свагда наговештавала лепота природе и на њега указивао беспрекорни космички поредак. Човек, загледан у лепоту овога света, почев од непрегледних планинских масива, преко несагледивих океанских пучина и недогледних равничарских, пустињских и шумовитих пространстава, устима пророка и цара Давида, усхићено кличе „Како су величанствена дела Твоја, Господе! Све си премудрошћу створио" (Пс. 103, 24). У свему томе најпре је и највећма, падала у очи очаравајућа лепота и неизбројивост израза стваралаштва Божјег у бићном и животињском свету. А где су искуства лепоте звезданог неба, животворног буђења пролећа, рађања новог дана, поја птица, жубора потокâ, светлуцавости росних капи, румени залазећег сунца и тако даље и сличним редом? Све су то, међутим, само бледе пројаве онога „што око не виде, и ухо не чу, и у срце човеку не дође" (I Кор. 2, 9) и одсјаји незамисливе лепоте Царства Божјег. Превечни Син Божји, поставши Човек, сваким живоносним мигом Свога присуства међу земнороднима сведочи то Царство превечне љубави и радости, Царство у којем нема страха од смрти, нема ужаса ништавила ни агоније небића. Улазећи у последњу седмицу Свог овоземаљског житија, Господ ***је ради нас људи и ради нашега спасења, страшна страдања, животворни крст и добровољно погребење, благоизволео телом претрпети*** и због тога је називамо *Страсном седмицом*, *Седмицом страдања Господњих.* Тај седмодневни архимученички епилог живота Христовог од најстаријих времена био је сагледаван у светлу старозаветног генезиса, „седмице Стварања Господњих". Тамо Вишњи, завршивши стварање, благослови дан седми „и посвети га, јер у тај дан почину од свих дела својих, која учини" (Пост. 2, 3), а овде пошто „све кроз Њега постаде, и без њега ништа не постаде што је постало" (Јов. 1, 3) такође, седмог дана, полагањем у Гроб, Господ Исус, одлази на Свој „починак". Зато и поје црквени песник **„Данашњи дан тајно прасликоваше велики Мојсије говорећи: и благослови Бог дан седми. Јер то је благословена Субота; она је дан одмора, у којем *почину* од свих дела својих Јединородни Син Божји..."** То, Богочовеково суботње почивање у гробу, Његово „смртно" спавање преобразиће câму природу тога дана и проузроковати свитање Новога, небивалог Дана, Дана који је из основа потресао темеље тварне егзистенције: Дана Васкрсења Господњег из мртвих, које је јемство васкрсења свакога човека. Христос је, устајући из гроба, са Собом саваскрсао Адама и сву децу његову, читав род људски, јер „Као што у Адаму сви умиру, тако ће у Христу сви оживети" (I Кор. 15, 22). У Личности Васкрслога Богочовека Христа људска природа задобија бесмртну егзистенцију, јер Његов лични однос са Богом Оцем, постаје наше усиновљење Оцу, и можда је најснажније изражен у речима Гетсиманске молитве „Оче свети, сачувај их у име твоје, оне које си ми дао, да буду једно као ми" (Јов. 17, 11). А љубав Очева према Своме оваплоћеноме Сину и Духу Светоме није пука емотивна веза, нити субјективни доживљај, него животворна сила. Зато и кликће свети Златоуст „Васкрсе Христос и – ниједног мртвог у гробу! " Тај животодавни квасац Осмога дана, посредништвом Духа Светога, постаје есенција бивствовања Цркве. Приликом вазношења на небо Господ обећава Својим апостолима и ученицима, а преко њих и сваком човеку „Ја ћу умолити Оца и даће вам другог Утешитеља да пребива с вама вавек" (Јн 14, 16). Испуњавајући, дакле, благоволење Бога Оца према човеку, и сарађујући Сину у делу спасења тварнога бића од смрти, Дух Свети, пошто се у дан Педесетнице излио на апостоле, те се „испунише Духа Светога" (Дел. ап. 2, 4) преузима улогу богочовечанског повезивања. Спасоносну синтезу Бога са човеком, коју је Христос омогућио Својим Оваплоћењем, смрћу и Васкрсењем, Дух Свети потврђује и ојачава; даје човеку снагу да остане у љубави Христовој (ср. Јов. 15, 9). Зато Господ Исус, пре Свога страдања и Васкрсења, уверавајући маловерне апостоле у љубав Божју према човеку, и вели: „Када дође Утешитељ, кога ћу вам послати од Оца, Дух Истине, који од Оца исходи, Он ће сведочити за мене" (Јов. 15, 26). То сведочанство Духа Светога о Христу опри-

Осми дан

сутњује Осми дан унутар историје.

Недокучива тајна овога Дана састоји се у томе што је он, истовремено, и први и осми дан. **„Јер дан који следи после суботе, први дан недеље, био је и осми дан у кругу дана који следе један за другим, не престајући притом да буде и први"**. Господ Христос, дакле, целокупним домостројем спасења које врхуни у Његовом Васкрсењу из мртвих *Осмога Дана* постаје наша Пасха, наше избављење из робовања времену и небићу и превођење у слободу живота и љубави; наш прелазак „из смрти у живот и са земље на небо". У томе Дану престаје време и отпочиње вечност; у Њему прошлост и будућност прерастају у бескрајну садашњост, јер вели: „Ја сам Алфа и Омега, Први и Последњи, Почетак и Свршетак" (Откр. 22, 13). Због свега овог Васкрсење постаје не само средиште хришћанског живота и радости него и неутољива чежња сваког човека, без изузетка, за непрестаним наслађивањем животом вечним у Царству свепреображавајуће љубави Тројичнога Бога. У овој мисаоној тачки неопходно је констатовати два основна значења која у себи баштини хришћански појам „Осми дан": То је, наиме, дан Васкрсења Господњег као коначне победе над смрћу и ништавилом и Дан другог доласка Христова који ће, попут „лупежа у ноћи", доћи изненада, те ће њиме отпочети нови еон, којим ће творевина заувек иступити из пролазности у непропадљивост и из времена у вечност. „У први дан седмице, у васкрсни дан, савршавамо молитве не само зато што смо саваскрсли са Христом и што смо обавезни да иштемо вишње ствари него се присећамо благодати која нам је дата а то чинимо зато што је овај дан по изгледу икона века који ишчекујемо. Будући да је почетак (свију) дана, код Мојсија он није назван првим даном већ „Дан један" (Пост. 1, 5). Према томе, он је и један и осми, јер се заиста односи и на самог себе и на „Осми дан", дан непролазни и невечерњи, несмењиви дан, онај бесконачни и нестариви век." Обједињујући чинилац ове две димензије исте Стварности јесте служење свете Литургије „за живот света" у којој се литург, подсећајући Сабрање и самог себе на животворну реч Господњу, моли: „Ово чините у мој спомен: јер кад год једете Хлеб овај и Чашу ову пијете, смрт моју објављујете и васкрсење моје исповедате" докле не дође! (ср. I Кор. 11, 26). Одазивајући се овом живоносном позиву, рани хришћани

Осми дан

су се „у први дан седмице" (Јов. 20, 1), који је, непосредно по Васкрсењу Христовом из мртвих, назван „Дан Господњи", а који је, као што видесмо, и Осми дан, сабирали на Литургију. Зато новозаветно литургијско Сабрање носи у себи пасхални квасац као светодуховски „Залог будућег наслеђа". Стога се Литургија с правом и назива *сећање на будућност,* које се превасходно остварује кроз Причешће Васкрслим Христом, – а не умним напором,– и које нам долази из будућности и, дајући се „за храну вернима", учеснике литургијског Сабрања мистагошки чини надвременима и вечнима. Тако живи Црква хранећи се животом Христовим; претварајући датост смртног постојања у задатост бесмртног односа у љубави са Њим, с нестрпљењем чекајући „васкрсење мртвих и живот будућега века". Зато смо сви на окупу и живи и покојни. Зато је Евхаристија наше заједничко благодарење Богу на љубави којом нас „безразложно" љуби и непрестано приводи „из небића у биће", омогућујући нам да постојимо и у времену и у вечности. Сасвим је, дакле, извесно да овај свет иде ка своме крају, јер је његов временско-просторни поредак живљења смртан и зато мора бити укинут, не некаквим „смаком" него преображајним јављањем у другоме обличју „јер треба ово распадљиво да се обуче у нераспадљивост, и ово смртно да се обуче у бесмртност" (I Кор. 15, 53). Тај крај света биће Осми дан новозаветног стварања и шта год сада да кажемо о тој будућој слави штуро је и недоречено, „јер сада видимо као у огледалу, у загонетки, а онда ћемо лицем у лице" (I Кор. 13, 12).

Сва овоземаљска царства, од постанка света, сва друштвена уређења, сваки хуманистички стваралачки чин, представљали су узалудне покушаје превазилажења смрти и постизања вечнога живота. Сви трудбеници на том пољу прегалаштва, без Бога, сад леже у алеји смртних великана. Бесмртност се, међутим, не може остварити на други начин осим слободним искорачењем из самодовољне егоцентричности у простор заједништва са другим, првенствено са апсолутно Другим, Богом, а потом и са другим човеком. Ту урођену, богодаровану, чежњу човекову да вечно живи, ту носталгију за истинским постојањем у са-односу, Црква утољује позивајући човека да живи светотројичним начином постојања. То је савршено слободан лични однос који се свагда и једино и без остатка остварује љубављу Оца ка Сину и Духу Светоме; неуморном љубављу Једне од Личности ка Другим Двема. Зато човек, уколико хоће да искорачи из зачараног круга смрти, мора да се осмели на стваралачку и слободну љубав према Христу и другом човеку, да прошири границе својега бића за светотројични начин постојања, како би, искусивши љубав Божју на себи, свеукупним силама свога боголиког бића, појмио да Бог никада не оставља свога љубљенога у смрти. Искуство таквог живљења започиње, по Кулмановим речима, „већ, али још не", овде, у историји, а његова пуноћа ће бити откривена тек у Осми дан Есхатона. Тада ће за достојне, као што каже свети Максим Исповедник, који прихватају љубав Божју, јединство са Богом бити „божанско и непојмљиво уживање", док ће за недостојне, за оне који су се одрекли могућности љубави, то бити „неизрецива патња". **Постоји само један квалитет живота Осмог дана, а то је чињеница да љубав суди и оправдава**.

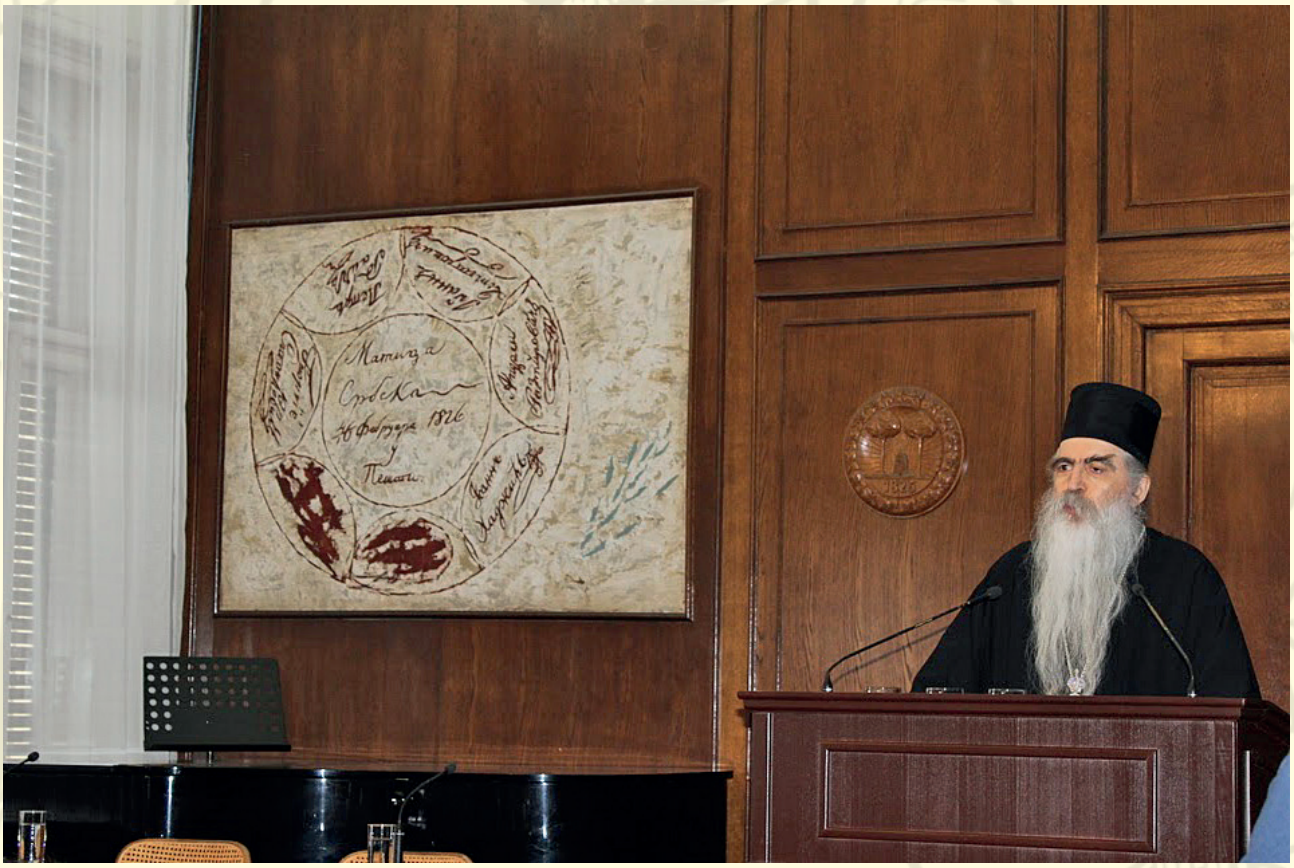
Апостол Павле у наше име сведочи: ми „знамо да сва твар заједно уздише и тугује до сада" (Рим. 8, 22) и у томе сазнању ишчекује Дан Господњи, Дан који ће отпочети речима јединог Победитеља смрти, Христа Господњега „Радујте се!" (Мат. 28, 9) и бити позив да се све и сва, Духом Светим, сабере око Њега, **да би Бог био све у свему** (ср I Кор. 15, 28). Ово уздисање и тужњаву творевине Црква Христова унутар Евхаристије прожима радостотворним и неуђутним Дамаскиновим призивањем Осмога дана, појући: **„О велика и најсветија Пасхо, Христе! О Мудрости, и Логосе Божји, и Сило! Дај нам да се још присније причешћујемо Тобом у незалазни Дан Царства Твога!"** Тај христочежњиви вапај Дух Свети претвара у животну стварност. Зато радост Педесетнице, као утеху Цркве, Христос најављује речима: „Када дође Он, Дух Истине, увешће вас у сву истину" (Јов. 16, 13). А има ли величанственије истине од оне када се она живи; када пропадљива егзистенцијална пређа, на чунку светотројичног разбоја живота, Духом Светим постане човеково бесмртно ткање?

Војни свештеник
Ђорђе Стојисављевић

ПИТАЊЕ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ – СУШТИНСКО ПИТАЊЕ СРПСТВА ДАНАС

Реч Епископа бачког г. др Иринеја у Матици српској, приликом свечаног отварања округлог стола на тему „Косово и Метохија – јуче, данас, сутра” 17. новембра 2017. године

Уважени господине председниче Матице српске, уважени представници државног врха Србије, господо академици, професори и сви остали учесници овог разговора, чланови, сарадници и пријатељи Матице српске, госпође и господо, браћо и сестре!

Ја сам у овом последњем периоду – опростите ми што своје кратко излагање почињем личном заменицом *ја* – био у прилици да реагујем на неке ставове, па и нападе на Српску Православну Цркву због њеног погледа на болну рану Косова и Метохије. Наравно, као и овде данас, говорио сам оно што сам осећао и мислио, у своје име, без икакве инструкције и без икаквог званичног црквеног покрића, али сам био свестан, што желим и сада да нагласим, да, кад год неко из наше Цркве, од парохијског свештеника до Патријарха, говори на ову тему, увек ће постојати неко унутрашње сазвучје, нека спонтана и унапред зајемчена солидарност и једномислије у оном што је главно. У детаљима и споредним стварима биће можда разликâ и финесâ, али у оном што је суштинско неће их бити. Зашто то истичем? Зато што желим да вам пренесем своје скромно лично уверење да ће се исто десити и у овом свенародном или свесрпском дијалогу, који се на разне начине, институционално и неинституционално, непрекидно води, као што је господин председник Матице с правом

Беседа

нагласио, од Косовске битке до данас, а водиће се докле год буде српскога народа и српске државе или српских држава. То је наша трајна тема, а не само питање географије, политике, међународних односа и томе сличнога. Као што, дакле, верници наше Цркве, а они су и огромна већина нашега народа, имају у суштини исти доживљај овога проблема, верујем да ће и наша стварна – а не самозвана – духовна, интелектуална, научна, уметничка и културна елита такође на крају искристалисати једнозначан, ако не и једногласан став, који ће одражавати саборно осећање и становиште читавога српскога народа, а не само грађана Србије, будући да се овај дијалог тиче свих Срба, чак и оних који живе на Новом Зеланду. Право на став о статусу Косова и Метохије нико не може одузети ниједном Србину.

Хтео бих, пошто ме временски оквири, с правом постављени, обавезују да не будем преопширан, да, можда нескромно, наведем и аутобиографски податак да сам као млад монах своје прво место службовања имао управо у Метохији. Од тада па до данас Косово и Метохија су и једна од централних тема мога сопственога живота и размишљања. (Напомињем да сам тада пола Метохије прошао пешке јер нама монасима покојни владика Павле, потоњи Патријарх, није дозвољавао да, када се неко заустави и хоће да нас повезе, користимо његове услуге. Имао је своје аскетске разлоге. Говорио је: само пешке, а корачајући молите се Богу!) Питање Косова и Метохије, данас суштинско питање Српства, треба посматрати управо у кључу који је поставио господин председник Матице, са надом у будућност, на Бога пре свега. Оно има разне димензије. Ја ћу се ограничити само на неке за које мислим да нису довољно заступљене у нашем јавном дискурсу, па ни у „унутрашњем" дијалогу који, овако или онако, на иницијативу државе или без ње, траје и трајаће.

Почео бих са питањем назива. Ми смо олако прихватили да се тај део наше отаџбине називе Косово и Метохија, јер то и јесу његова два главна саставна дела. Те две речи, међутим, у добром совјетском маниру, који је био и манир наших комуниста, – ако се присвојни придев *наш* и именица *комуниста* могу довести у неку кохерентну смисаону везу, – брзо су спојене у рогобатну скраћеницу Космет, па је дуго, дуго времена то и било преовлађујући назив за Област, убрзо, такође нимало случај-

но, преименовану у Покрајину. У нашим медијима већином је коришћен термин *Космет*, мали број људи се служио изразом *Косово*, а скоро нико пуним називом *Косово и Метохија*. Делимични повратак том пуном називу током неколико последњих година значајан је корак у исправљању ове наше српске непромишљености. Јер, они који су мењали историјске, вековне називе и уводили нове нису то чинили случајно него плански, рачунајући на циљ који ће постићи и који су у великој мери постигли.

Имао сам прилике да у једној књизи видим велики број старих карата те наше, српске земље. Ни на једној старој аустријској карти или на неким другим картама та област, тада још у саставу Отоманског Царства, не назива се друкчије до *Стара Србија*. То је уствари био назив који је у то време код нас био владајући, ако не и једини. Да је тај назив опстао, у главама оних који данас хоће да сами, без нас, одлучују о будућности тог дела српске земље слика о њој би морала бити друкчија. Уверен сам, штавише, да већина оних који би да одлучују уместо нас, односно против нас, нема појма ни где се тачно та област налази, а поготову не схвата у чему се састоји њена данашња проблематика. Није искључено да већина њих сматра да је то албанска територија коју су Срби у међувремену заузели. Слично странци тумаче и питања везана за Босну и Херцеговину и за данашњу Хрватску. Али да су били суочени са чињеницом да нема Србина који ту област зове друкчије осим *Стара Србија*, морали би да из тога изведу бар некакав, ма и најмањи, закључак.

Игра називима није примењена само на простор Косова и Метохије. То је била општа политика, срачуната на слабљење српске свести о целовитости своје земље и свога народа. Навешћу као пример и реч *Санџак*. Шта значи *Санџак*? Не значи ништа. У турско време, у турској званичној номенклатури, Рашка област је припадала Новопазарском санџаку, једном од многих санџака или округа у Отоманској Империји. Исти случај имамо и овде код нас. Шта значи *Војводина*? Исто што и Санџак, тојест ништа. *Војводина* као Војводина in abstracto никада није постојала у Аустрији, где је иначе била створена. Постојала је *Српска Војводина*, српски ентитет унутар аустријске – касније аустроугарске – државе. Пошто је српски предзнак избрисан, нимало случајно, можемо да се питамо: да ли је то Војводство Лихтенштајн, или Монако, или неко војводство у Пољској, или шта уопште данас треба да значи војводство без војводе и без икакве географске одреднице? То је бесмислица – као кад бисмо неку државу назвали само појмовима као што су Краљевина, Република, Федерација, Емират, без конкретног обележавања њеног реалног субјективитета. Постоје, следствено, само конкретне и реалне краљевине (Велика Британија, например), републике (Србија, например), федерације (Руска Федерација, например), емирати (Уједињени Арапски Емирати, например) и тако даље. Наша стварна, а не самозвана елита треба, по моме мишљењу, постепено, паралелно са називом Косово и Метохија, – који не смемо скраћивати на Косово, а још мање на „Космет", – да у оптицај и у јавни дискурс враћа и израз *Стара Србија*. Можда ова идеја неком изгледа као неважан детаљ, као игра речи без практичне вредности. Ја у то нисам уверен: експерименти са називима и терминима су се и до сада показали као важни, нарочито у пропагандним ратовима који су се водили и који се воде.

Друго што бих нагласио јесте да у нашем дискурсу о Старој Србији, поред разних димензија болног и трновитог проблема са којим смо дужни да се носимо, има много драгоцених сазнања и ставова, али недовољно је, чини ми се, заступљено осећање заветног, идентитетског карактера Косова и Метохије. Многи данас радије говоре о косовском миту него о Косовском Завету. Мени лично, у крајњој линији, не смета термин *мит*. Наши стварни интелектуалци знају да мит није никакав омаловажавајући, пежоративан назив, нити указује на нешто сумњиво, легендарно, бајковито, него заправо значи исто што и Завет. Уосталом, већ у Илијади и Одисеји *мит* је исто што и *логос.* Логос пак садржи у себи смисао, није тек брбљање. Ипак, наш традиционални термин јесте Завет: он нам је тако присан и близак, има најдубљу унутрашњу ноту, изазива треперење наших душа и срдаца. Заветна мисао није, чини ми се, код нас довољно наглашена иако треба да се замислимо над чињеницом да је баш она главни садржај и главна вредност те свештене територије за нас.

Беседа

Она не може бити изгубљена ако ми не урадимо све да је изгубимо. Њу нам не може отети њена привремена окупација, маколико била дуготрајна, као ни узурпаторска владавина побуњених Арбанаса. Трајно је може отуђити само наш пристанак на бездушни диктат споља. (Узгред, ево опет прилике да подсетим на пропагандно ратовање именима и називима: размислимо о томе како се од Арбанасâ и Арнаутâ, преко Шиптарâ, дошло до Албанаца, који иначе сами себе никад не зову Албанцима него само Шиптарима...) Заветни карактер те земље види се већ на први поглед: на њеној малој територији налази се преко хиљаду и пет стотина манастира, цркава и црквишта, као и других светиња и споменика културе. Притом тамо постоје само српске светиње и српски споменици – нема арбанашких. И што има муслиманских богомоља и споменика, они су турски, а не арбанашки, осим ако не прогласимо сеоске беговске куле за врхунска достигнућа уметности и стваралачког духа уопште. Духовна подлога свих збивања у историји једног народа јесте она која даје смисао тим збивањима и омогућује да не буду заборављена него да буду доживљена као света обавеза за будућност. А без верности Завету који нас је кроз историју провео и довео до данашњице неће бити ни будућности.

Трећи елеменат који бих сада и овде поменуо јесте дефетизам, потпуна безвољност и апатија доброг дела наше јавности (Руси за то имају леп израз: *пораженчество*). Наши добровољни „пораженци" заступају наизглед прагматичну, а уствари потпуно неодговорну, самоубиствену позицију. Они веле: Косово је изгубљено; ево, већ две деценије немамо државнога присуства на њему; Резолуција 1244 УН не значи за нас ништа; најбоље би било да се ми тог баласта ослободимо... Сви ми овде присутни чули смо и прочитали овакве поруке много пута. Али оне су, рекао бих, још већи промашај (реч *грех* у свом изворном значењу значи *промашај*) него претходно поменуте тезе. Такозвано реалполитичко стање на терену, наиме, и када не траје двадесет година него два века или два

миленијума, не одлучује исход. „Бој не бије свијетло оружје већ бој бије срце у јунака."

Навешћу општепознати пример јеврејског народа. Пре скоро две хиљаде година, Јерусалим и његов храм, духовни центар и стожер тога народа, били су разрушени, име Јерусалим забрањено, а на његовим рушевинама основан римски град Елија Капитолина. Ниједан Јеврејин није имао право да станује у том граду него су сви расељени у све провинције Царства. Какву наду су они могли имати да ће Јерусалим једног дана поново бити оно што је био, њихова престоница и центар њиховог историјског бића и живота? Па ипак, то се остварило после скоро две хиљаде година, али захваљујући томе што су они и у управо описаним условима сваке године за Пасху једни друге поздрављали речима: „Догодине у Јерусалиму!" Зашто ми не бисмо могли бар једампут рећи: „Догодине у Призрену, догодине у Пећи"? Уместо да се неки људи међу нама изјашњавају да треба заборавити и отписати „баласт", – а то су по правилу људи који никада нису крочили на тле Косова и Метохије или, ако јесу, то их се није коснуло, – зашто не бисмо могли да бар нешто научимо из вишемиленијумског искуства једног великог историјског народа?

Ево и један свежији пример – Кипар. Кипар је прошао горе него ми на Косову и Метохији, и то захваљујући истим великим силама због којих смо ми прошли како смо прошли. Да је Турска окупирала и цео Кипар, резултат би био исти, зато што је великим силама Запада Турска важнија него неки Кипар или чак него читава Грчка. Нешто мање од половине острва тако је страдало да у року од годину-две дана више није постојао готово никакав траг вишемиленијумског присуства грчког живља на острву. Историјски манастир Светог апостола Варнаве, оснивача Цркве на Кипру, и многобројне цркве или су порушене, или обесвећене, или претворене у џамије и разне друге објекте. Сакрално и уметничко благо Турци продају по свету, а онда богатији кипарски Грци иду, па то поново купују, ако и када што нађу, и враћају на Кипар. Никада, међутим, на Кипру, где имам много пријатеља и где релативно често бивам, службено и приватно, ни од кога, апсолутно ни од кога, нисам чуо да је рекао: „Дај да заборавимо! Нека Турци држе пола острва, а ми ово наше пола, и живећемо". Никада нисам чуо ни да ико говори о „турском Кипру", па ни о турском делу Кипра. Једини израз који кипарски Грци употребљавају јесте израз *катехомена*, што значи окупирана територија. А како се ми изражавамо? Синтагму „Косово је Србија" заменила је срамна синтагма „Србија и Косово". У медијима налазимо ословљавање Тачија, Харадинаја и осталих вођа криминалних кланова као да су у питању нормални државници и природни партнери за разговор. Захвалан сам овде присутнима господину Николи Селаковићу и господину Марку Ђурићу што не само да не подлежу томе греху или промашају него му се и активно супротстављају, попут свих свесних и савесних Срба.

Није ни у Аустроугарској Империји положај српског народа био блистав, па ипак, уз огромни и свеобухватни духовни напор Српске Цркве и њеног народа, укључујући, наравно, и делатност Матице српске, он је опстао и надживео двојну Монархију тако да су данас Срем, Банат и Бачка интегрални део Србије. Укратко речено, Косово и Метохија су за нас света земља, као што је Палестина за Јевреје, хришћане и муслимане света земља због тамошњих светиња. Исто тако би Пећ или Призрен могли, макар у уметничком дискурсу или у слободнијем свечаном казивању да се означе као српски Јерусалим и српски Цариград, слично као што је израз *Српска Атина* постао лепа књижевна ознака за Нови Сад или *Српски Сион* за Карловце. Такви безопасни, а подстицајни називи доприносили би осећању историјског континуитета и били од помоћи у напорима да се одржава и негује незаборав, историјско сећање и одговорност за садашњост и будућност.

Нада, кажу, умире последња. Ја мислим да нада не умире никада. Само у будућем Царству Божјем ће се вера и нада, заувек делотворне у историји, слити у једно, а напослетку, заједно, улити у вечну љубав. Не бисмо смели одустајати од наде нити од схватања да Косовски Завет није ништа друго до историјска и духовна примена идеје Новога Завета на наш народ, његово биће и његову историјску судбину. Упркос свему, ми, хвала Богу, данас нисмо ни у положају Јевреја после римског освајања Јерусалима и разарања јерусалимскога храма, ни у положају наше браће кипарских Грка после турске инвазије

Беседа

седамдесетих година прошлога века, ни у положају Курдâ и других. Напротив, ми нисмо потпуно усамљени. Наша негдашња политичка „елита” је искључиви кривац за чињеницу да се међународна расправа о питању Косова и Метохије не води у Савету безбедности него – о парадокса! – међу онима који су испланирали, организовали и остварили окупацију наше заветне земље. Они треба да нам помогну у решавању проблема? Па он је, са њиховог аспекта, дефинитивно решен! Не говорим ово као политичка личност – јер то и нисам – нити, као епископ, икад у животу говорим у чисто политичком појмовном и терминолошком кључу него увек, колико сам у стању, са историософског, теолошког и телеолошког становишта, које сматрам за дубље, пресудније и дуготрајније од било каквих геополитичких анализа и закључака.

Суочени смо, дакле, са великим, моћним државама и војним савезима који сматрају да Косово и Метохију или Стару Србију треба заувек отргнути од Србије. Истовремено постоје велике силе које имају огроман утицај и без којих се не може донети ниједна одлука те врсте, а то су Русија и Кина, које заступају дијаметрално супротан став и досад успешно онемогућавају атлантистички Drang nach Osten уопште и отимање наше јужне покрајине посебно. Домаћи дефетисти, носиоци духа *пораженчества*, тврде да је „куцнуо час” да кажемо: „Изволите, пријатељи и суседи Шиптари, alias Арнаути и, наравно, Албанци, узмите на поклон оно што никад није било ваше!” Ко њима или пак нама даје такво право? Ако бисмо тако поступили, то не би био само добровољни и трајни губитак Косова и Метохије него и постепени самоубиствени губитак Србије, са несагледивим последицама по Српство у целини. Сва је прилика да бисмо временом постали нека врста „модерних” европских номада-апатрида. Не било тога ни у нашим помислима, а камоли у стварности!

ПРЕДЗНАЊЕ

О, Господе,
Ти све предзнаш,
И да ће Адам отићи из рајске милине
И жалио ниси Оцу да се предаш
И међ' народ сићеш са висине.

О, Господе,
Пожалио ниси ни што те род Твој
Крсту прикова на врху Голготе,
А сузу си пустио због Кајина
Који луташе светом због своје срамоте.

О, Господе,
Ниси жалио пута дуга
Ни време Своје ни небески Престо
Да би се спустио до сељака и српскога југа
И све поставио на своје место.

О, Господе,
Шта је Србин учинио да га толико волиш
И својим голготским путем
Једино, Једини, са собом водиш?

Не изустам ропца, а тешко је, знаш,
Јер си тим путем први прош'о,
Кад си на Себе узео грех наш
Да вратиш нас Небу са кога си дош'о.

Хвалу Ти певам и не ридам
Док дубоке видам ране
И по Косову цркве зидам
Док је века да нас бране.

Познање ће стићи
Кад из Премудрости Своје одредиш дан
И Предвечни Савет Твој дозволи
Да нам се оствари једини сан.

О, Господе,
Ти све предзнаш,
И да ће слобода поново доћи
И да ће Србин, као некад, својој кући поћи
Да дом, ко гнездо ласта, опет себи прави
И Твоје свето Име у векове тамо слави!

Протојерej Владан Симић

Из светоотачке ризнице

Свети Григорије Палама

О МОЛИТВИ И ЧИСТОТИ СРЦА

1. Пошто Божанство дословно јесте самодоброта и милост и океан врлине, односно пошто садржи у себи овај океан, јер је изнад свакога имена онога што се може назвати и сваке ствари која се умом може појмити – само сједињењем са њим може се задобити милост. Но, сједињење са њим се постиже кроз заједничарење у сличним врлинама, онолико колико је то могуће, и кроз заједничарење у прозби и похвали приликом молитве упућене Богу. Заједничарење (са Богом) кроз врлине,

на основу сличности, има својство да ревнитеља чини способним за примање Божанства, али не и да га сједини са њим, док снага молитве свештенодејствује и остварује сâмо стремљење човека ка Божанству и сједињење са њим, што представља повезаност словесних створења са Творцем. Подразумева се, наравно, да ће се молитвено стремљење, кроз жарко гануће, уздићи изнад страсти и помисли; јер, немогуће је да се острашћен ум сједини са Богом. Према томе, ако се такав (то јест острашћен, *прим. прев.*) ум моли, он неће стећи чак ни милост; међутим, што више успе да надиђе помисли, то више стиче тугу, а са тугом обезбеђује милост молитве; па пошто се са смирењем устали у њима, пресаздава сав страсни део душе.

2. Када јединственост ума постане троја-ка, а притом остане јединствена, тада се ум спаја са богоначалном Тројичном Јединицом, искључујући сваки улазак заблуде, и поставља се изнад тела и изнад света, па чак и (изнад) Онога Који управља овим светом. И тако, пошто ум избегне све то што га спутава, јединственост ума пребива у себи и у Богу, уживајући у духовној радости која изнутра извира све док је тако. Јединственост ума, дакле, постаје тројака, а истовремено остаје јединствена, када се ум усмерава самоме себи и када се кроз себе успиње ка Богу. Усмеравање ума ка самоме себи представља његово одржање. А његово успињање ка Богу остварује се најпре молитвом, и то сажетом молитвом, а понекад и опширном молитвом, што захтева много већи труд. Ако неко, међутим, бива истрајан у том сабирању ума и у стремљењу ка Божанству, обуздавајући уз велику присилу расејаност помисли, он се умно приближава Богу, досеже до онога што је неизрециво, окушава будући век и умним чулом спознаје да Господ јесте добар, као што и Псалмопојац каже: „Окусите и видите да је добар Господ.” А да ум пронађе тројакост, остајући исти, бивајући задржан (истим) и молећи се при томе задржавању, можда и није толико тешко; али да се дуго задржи у томе стању неизрецивих добара, то је свакако врло тешко; јер, сваки подвиг (стицања) неке друге врлине незнатан је и лако остварив у поређењу са овим. И зато многи, разочарани ускошћу врлине која се стиче молитвеним искањем, не остварују ширину благодатних дарова; са друге стране, они који остају истрајни, очекују веће божанске помоћи. Оне их подупиру, поткрепљују и подстичу да напредују са радошћу; чине да

Из светоотачке ризнице

оно што је недоступно буде доступно и, дарујући им, рекли бисмо, анђелску способност, оснажују нашу природу тако да она општи са оним што је изнад природе, у складу са пророчким речима: „Они који истрају, задобиће крила да полете, обновиће своју снагу."

Умом се назива и енергија ума, садржана у помислима и појмовима. Ум је и сила која то остварује, и коју Свето Писмо назива срцем; а по њему, као по најважнијој од свих сила које поседујемо, душа која је у нама бива словесна. Дакле, енергија ума која је присутна у помислима, код оних који се предају молитви, и то оној умносрдачној, лако се умирује и очишћује, али сила која њу (то јест енергију, *прим. прев.*) рађа, не може се очистити уколико се не очисте и све друге душевне силе; јер, душа је многосилна ствар. Ако од било које душевне силе потекне злоба, читава душа постаје нечиста јер, због јединствености душе, све њене силе заједничаре у једној. Међутим, пошто свака од сила поседује другачију енергију, могуће је да се трудом привремено очисти нека енергија, али то не значи да ће тиме и сила бити чиста; јер, пошто заједничари са осталим силама, пре ће бити нечиста него чиста. Стога, онај ко старањем приликом молитве очисти енергију ума, и у извесној мери бива просветљен или светлошћу познања или умним озарењем, ако себе сматра очишћеним, сигурно је у заблуди јер обмањује себе, и том гордошћу он, на штету самога себе, отвара врата ономе који увек настоји да обмањује. Међутим, ако, знајући за нечистоту свога срца, не дозволи да га обузме гордост због оне незнатне чистоте, и ако је употреби као помоћника, он онда јасније види нечистоту и осталих душевних сила те прибегава смирењу, изабира тугу, и за сваку (душевну) болест проналази одговарајући лек, тако што делањем очишћује делатну (силу), познањем спознајну (силу), молитвом созерцатељну (силу). Посредством свега овога он доспева до савршене и истините и непролазне чистоте срца и ума, која се никада и ни у коме не може остварити другачије до кроз савршенство у делању, кроз истрајан труд, кроз созерцање и кроз молитву по созерцању.

Свети Григорије Палама,
Аскетски списи,
Нови Сад 2015, стр. 197–200.

Из летописа

УСПЕНСКА ЦРКВА У НОВОМ САДУ

Светоуспенска црква, у Новом Саду је подигнута двадесетих година 18. века у југозападном крају вароши у којем је становало цивилно становништво које се већином бавило земљорадњом. Њих је, у то време, било мање него војника. Била је, у почетку, као и остале цркве, мала, саграђена од прућа и набоја.

Нова црква Успенија Пресвете Богородице, већа и од тврдог материјала, покривена шиндром, подигнута је до 1736. године, када је освештана од стране епископа бачког Висариона Павловића.

Временом, услед повећања броја православног живља у граду, постојећи храм није више задовољавао потребе верника, па је 1765. године, на истом месту, почела изградња новог, већег храма, са истом посветом. Свој данашњи изглед Успенска црква добила је 1776. године.

Цркву је на празник Преноса моштију светог Николе, 1777. године, осветио тадашњи епископ бачки Арсеније Радивојевић.

Она је једнобродна грађевина са полукружном апсидом, ширине наоса, на истоку, и са високим, призиданим звоником, на западу. На северној и јужној страни су правоугани певнички испусти. Звоник је ослоњен на масивне ступце, који су спојени крстообразним луковима и који чине улазни трем, а завршен је барокном украсном капом. Кров је двоводан, покривен бибер-црепом.

Олтарски простор је одвојен од наоса високим, резбареним и позлаћеним иконостасом, који је са мобилијаром наручен у чувеној новосадској резбарској радионици Марка Гавриловића и његових синова, Арсенија и Аксентија Марковића. Резбарија иконостаса, Богородичиног и архијерејског трона и црквеног намештаја надмашује сликарство у храму.

Богородичин и архијерејски трон се међусобно разликују и рад су двојице дрворезбара. Архијерејски трон има елементе дубореза иконостаса, па се претпоставља да је Арсенијев рад, завршен 1777. године, док је Богородичин трон вероватно радио Аксентије, неколико година касније.

Престоне иконе на иконостасу, крунисање Богородице и Свету Тројицу, сликао је Јанко Халкозовић. Његови радови неким својим одликама подсећају на дела старијих зографа, али пластичност израза, тешке драперије, показују да је био занет бароком.

Иконе у соклу се приписују Јанковом сину

и помоћнику Димитрију Јанковићу, док се иконе апостолâ приписују Василију Остојићу.

По стилу и начину сликања разликују се, од осталог иконостаса, иконе на северним и јужним дверима, па се верује да их је сликао Андреј Шалтист.

Зидне слике у уљаној техници, у олтару и наосу, завршене су до 1777. године, а приписују се Василију Остојићу и Јанку Халкозовићу.

Композиције *Удовичина лепта* и *Христос изгони трговце из храма*, сликао је Јован Поповић око 1776. године.

Представе на огради хора рађене су 1839. и дело су Јована Марковића, свештеника Успенске цркве.

Две италокритске иконе из шеснаестог века представљају велику вредност и богатство Успенске цркве. Једна се налази у Богородичином трону, а друга на средини наоса као целивајућа. За икону Пресвете Богородице Елеусе, која је централна, целивајућа икона, знамо ко је приложник, јер је и данас сачуван текст посвете који је стављен на њену полеђину и гласи: *Пренешена на дар од матере Николе Копривице овдашњег трговца и овогодишњег тутора, године 185*9.

За италокритску икону, која се сада налази у Богородичином трону, немамо података ко ју је поклонио, али знамо да је њена реставрација извршена још 1861. године заслугом новосадског адвоката Константина Поповића. Она, првобитно, није била у трону али је доста рано ту стављена. Икона намењена за трон је Богородица Одигитрија, рад Јанка Халкозовића. Године 1980. ова икона Пресвете Богородице, заједно са још три иконе, уступљена је Галерији Матице српске, где се и данас налази.

Велика обнова Успенске цркве је извршена од 1932. до 1934. године. Том приликом је скинут стари малтер са целокупне фасаде, како лађе тако и торња цркве. Нова фасада је рађена према првобитној, па су сачувани облици старих украса. Део надгробних плоча, које су биле у порти, уграђен је у фасаду, а остак је постављен у стазу која окружује цркву. Урађен је и нови кровни покривач, офарбан горњи део торња, а крстови са јабукама на торњу и над апсидом су поново позлаћени. Током 1933-1934. године извршена је и обнова унутрашњости цркве, чишћење иконâ и зидних слика.

Двестагодишњица цркве је свечано прослављена 15/28. августа 1936. године, на дан храмовне славе Успенија Пресвете Богородице. Обновљену цркву осветио је епископ бачки др Иринеј Ћирић.

Седамдесетих година 20. века, у реализацији пројекта изградње нове зграде Српског народног позоришта, целокупан простор блока, и порте Успенске цркве се трансформише. Будућем позоришту сметао је већи део порте Успенске цркве, па је 1975. и 1976. године срушен парохијски дом, а 1979. године, без сагласности Црквене општине, радници су срушили ограду од кованог гвожђа.

Тек је прошле године, новим регулационим планом, одобрено ограђивање порте и градња палионице свећа, наспрам јужних врата, у склопу ограде. Отпочела је израда коване ограде на основу остатка старе успенске ограде којом су градитељи позоришта оградили своју кућу.

Надамо се да ће овај најстарији свети храм у Новом Саду, који је и споменик културе од изузетног значаја, ускоро бити ограђен и уређен и да ће засијати у пуном сјају.

Протопрезвитер Жељко Латиновић

Портрети говоре

ЕПИСКОП БАЧКИ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ (1732–1805)

Овај велики јерарх Цркве светосавске рођен је у Сремским Карловцима 1732. године. Ту је завршио основну и средњу школу, као питомац епископа темишварског Викентија (Јовановића), добротвора многих даровитих ђака који нису имали средстава за школовање. После женидбе рукоположен је у чин ђакона и постављен на службу у Горњој цркви у Сремским Карловцима. Пошто је убрзо обудовео, замонашио се у манастиру Бездин, великој светињи нашег народа, данас у Румунији, у коме се налазила чудотворна икона Мајке Божје Богородица Бездинска. Ускоро је рукоположен у свештенички чин, а 1776. године рукоприведен је у чин архимандрита и постављен за настојатеља манастира Хопова, на Фрушкој Гори. Ту дужност обављаће савесно све до избора за епископа 1783. године. Свети Архијерејски Синод га је, на својој седници од 2. новембра 1783. године, а на препоруку краљевског комесара грофа Јанковића, изабрао за епископа горњокарловачког. Убрзо је хиротонисан за епископа у Сремским Карловцима, свештенодејством митрополита Мојсија (Путника), и већ у јануару 1784. године преузео је бригу о епархији горњокарловачкој, док је свечано устоличење извршено марта исте године у Плашком. Добро познавајући прилике на терену са обе стране Дунава и користећи сарадњу са аустријским властима и позитивну политику цара Јосифа II према Србима, сматрао је да је дошао прави тренутак за ослобођење српских земаља од Турака. Из тих разлога тражио је премештај за епархију вршачку, али је, одлуком царских власти, премештен у Епархију бачку, јуна 1786. године. У наредним годинама, више пута је прелазио у Шумадију и друге делове Србије, позивајући народ, свештенство и кнезове на устанак, бивајући често веза између устаника и аустријског двора. После смрти цара Јосифа II 1790. године и сложених прилика које

тада наступају у Европи, пропада сав труд српских устаника у борби за ослобођење. У тим околностима владика Јован се пожртвовано трудио код аустријских власти како би се становништво у Србији заштитило, а устаници добили амнестију. И у наредним годинама непрестано ће се борити за српске интересе. Од самог почетка Првог српског устанка организовао је слање помоћи Карађорђу и устаницима. Прва два топа која су српски војници користили у борбама против Турака били су дар епископа бачког Јована. Слао је и ђулад, топџије, оружје, новац, организовао добровољце и држао родољубиве беседе, штампао посланице... Схватајући лицемерје аустријских власти и њихову непоузданост, све више се окреће према Русији и руском цару и саветује вође устанка у Србији да тако чине. Да би га удаљио од утицаја на дешавања у Србији, а због његових проруских ставова, цар Франц наређује епископу Јовану да крене у обилазак места по Епархији бачкој, с пролећа 1805. године. На том пута сустиже га болест, која ће његов животни пут зауставити у 67. години овоземаљског живота, у вољеном Сомбору, у дому угледног Сомборца Трифуна Михајловића, 12. априла 1805. године. Сахрањен је у храму Светог великомученика Георгија Победоносца, Великој цркви, да чека васкрсење мртвих и живот будућег века. Оно за шта се трудио читавог живота, ослобођење и уједињење српских земаља, није дочекао да види, али милошћу Божјом и трудом храбрих ратника и мудрих свештеника и народних вођа потоњи нараштаји довршише започето. Прво Турке протераше, а потом, уз херојске борбе и страдања и уз велику помоћ Русије и руског цара, све српске земље ослободише и ујединише.

Протонамесник Милорад Мировић

ШТА ЗНАЧЕ РЕЧИ ПСАЛМА: ШТАП ТВОЈ И ПАЛИЦА ТВОЈА, ОНИ МЕ ТЕШЕ (Пс. 22, 5)?

Старозаветна Књига псалама, надахнута Духом Светим, исписана дамарима људске чежње за заједницом човека са Богом, има незамењиву улогу у историјском ходу Цркве. Томе у прилог говори и чињеница да Псалтир представља не само неизоставиви део у подвижничком труду монаха и брачних хришћана него да, најпре и изнад свега, ова збирка земаљске, а ипак наднебеске вечне поезије, јесте основ лично-саборног православног богослужења, као средишта богочовечанског јединства Бога, човека и све творевине. Због тога је и Свети Сава Српски, понављајући, и у своме роду утврђујући речи Светога Јована Златоуста, да је боље да се сунце угаси него да речи Давидове буду предане забораву, могао да остави заповест и опомену речима: „Псалтир никада не престаје."

Главни тон Старом Завету, а нарочито псалмима даје ишчекивање Месије – Христа. Тако је и са псалмом 22. из којега су наведене речи: *Штап твој и палица твоја они ме теше*. Овај псалам, заједно са још некима, уврштен је у број причасних псалама, који се пеју за време причешћа свештенства и верних. Наведене речи, као и многи изрази и речи, како у Старом тако и у Новом Завету, нису у потпуности и одмах свима разумљиве. Разумевање вишеслојности и вишезначности појединих делова Светога Писма захтева од нас подвижнички напор ума, ограђен и утврђен молитвом и саборним умом Цркве. Тумачећи ово место, свети Атанасије Велики вели да се и реч *штап* и реч *палица* односе управо на Христа. Следујући овој мисли великог Оца Цркве, покушаћемо да у оквирима могућности нашег часописа, наведени стих кратко протумачимо, свесни да својим размишљањима нећемо успети ни близу да исцрпимо његово значење.

Очигледно је да у овом случају синоними „штап" и „палица" не могу имати дословно значење, посебно када се доведу у везу са глаголом „тешити". Штап и палица у људском искуству имају двоструко, чак понекад и супротно значење. На првом месту они могу бити помагала на која се немоћан човек ослања и тако себи омогућава кретање. Са друге стране, штап и палица могу служити као оружје за одбрану и, у том смислу, могу бити израз моћи, господарења и сигурности. На пример, Аронов процвали штап у Старом Завету представља праобраз плодности и животности новозаветне Цркве.

Кад узмемо у обзир да се у наведеном стиху *штап* и *палица* приписују Богу, онда их можемо схватити као благодатну помоћ којом нас ограђује Бог отаца наших, заштитом какву нико други не може дати. Ако се вратимо на почетак овог псалма, чији стих садржи слику о Господу као Пастиру, који нас, словесне овце, тако напаса да нећемо бити ничега лишени, можемо да закључимо да пастирски штап и палица показују власт и моћ да се стадо заштити. Као што стадо не може заштитити ниједан члан стада него само пастир, тако ни човечанству нико не може даровати спасење осим Живога Бога, Који је постао човек, остајући заувек Бог. Управо због тога жезал, који наши епископи као живе иконе Христове држе у руци за време богослужења, представља символ Христове власти, која се показује као служење спасењу ближњих. Познато је, међутим, да има и непослушних оваца, које се одвајају од стада, искачу из тора, ризикујући да постану плен вука. На овакав ток мисли наводи нас и прича о Добром пастиру из 10. главе Јеванђеља по Јовану, где се однос Христа и нас који се Њиме и у Њему спасавамо, приказује сликом Доброг Пастира и оваца у тору. Непослушним словесним овцама, у које спадамо сви ми грешни чланови Цркве у стању сталног целоживотног покајања, штап и палица Доброг Пастира јесу понекад болна, али извесно сигурна заштита од духовних опасности. По својој склоности да следимо пориве старога човека који дејствују у нама, својим греховним навикама и страстима веома често доводимо себе до руба пропасти, одакле нас враћају палица и штап Господњи. Дакле, као штап и палицу који нас теше, можемо схватити животне невоље, искушења, проблеме, болести, непријатности. Схватајући све што нас сналази као израз старања Божјег о нама, кроз дејство Његове непоколебиве вечне љубави, прихватићемо животне недаће као призив у заједницу са Богом, која јесте простор истинске, вечне утехе.

Презвитер Игор Игњатов

Старечник

О АВИ АНТОНИЈУ

1. Док је свети ава Антоније обитавао у пустињи, опхрваше га немар и врло мрачне помисли. И говораше он Богу:

– Господе, желим да се спасем, али ме рђаве помисли не напуштају. Шта да чиним у своме јаду? Како да се спасем?

И нагнувши се мало напоље, угледа Антоније некога ко беше исти као он, како седи и ради, а затим како се диже са свога посла и моли се, и како опет седа и плете коноп, а потом се изнова диже на молитву. Био је то анђео Господњи који беше послат ради помоћи и подршке Антонију. И он зачу анђела како говори:

– Тако чини и бићеш спасен.

А овај, чувши то, осети велику радост и одважност; и тако чинећи спасао се.

2. Исти ава Антоније, упирући свој поглед ка дубинама судова Божјих, упита:

– Господе, како неки умиру мало поживевши, а неки у дубокој старости? И зашто су једни сиромашни, а други богати? И како то да једни, иако су неправедни, бивају богати, а други, иако су праведни, бивају сиромашни?

И дође му глас који говораше:

– Антоније, пази на себе; јер то су судови Божји и није ти од користи да их разумеш.

3. Упитао је неко аву Антонија:

– Чега треба да се држим како бих угодио Богу?

Одговарајући, старац му рече:

– Држи се овога што ћу ти рећи: куд год да пођеш, увек имај Бога пред својим очима; шта год да чиниш, имај увек за то потврду у Светоме Писму; а у коме месту пребиваш, немој се брзо селити. Држи се ових трију упутстава и спасићеш се.

4. Говорио је ава Антоније ави Пимену:

– Велико дело свакога човека је у томе да прими свој грех пред Богом и да очекује искушење све до последњега даха.

5. Говорио је исти:

– Нико неће моћи да уђе у Царство небеско ко је без искушења. Јер, вели, уклонио је искушења и никo се неће спасти.

6. Упитао је ава Памво аву Антонија:

– Шта да чиним?

Одговори му старац:

– Немој имати поверења у своју праведност, немој се кајати због онога што је прошло и обуздај свој језик и стомак.

7. Рекао је ава Антоније:

– Видео сам све замке непријатеља разастрте по земљи и уздишући рекох: ко ли их, дакле, може заобићи? И чух глас који ми каже: смиреноумље.

8. Рекао је још:

– Има неких који су своја тела подвигом сатрли, па ипак, будући да нису имали расуђивања, обрели су се далеко од Бога.

9. Рекао је још:

– Од ближњега нам зависе живот и смрт. Јер, ако смо стекли брата, стекли смо Бога; а ако смо саблазнили брата, Христу смо згрешили.

10. Рекао је још:

– Као што рибе, када су дуго изван воде, умиру, тако и монаси када се дуго задржавају изван келије или много времена проводе са световњацима, ослабљују меру тиховања. Треба, дакле, као што риба хита ка мору, и ми да хитамо у своју келију, како не бисмо, задржавајући се дуго напољу, заборавили на унутарње затворништво.

Старечник,
Нови Сад 2008, стр. 45-47.

МИЛОВАЊЕ МАЈКЕ БОЖЈЕ

После злочиначког бомбардовања Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе) пуних 78 дана (од 24. марта до 10. јуна 1999. године) сестринство манастира *Ваведења Пресвете Богородице* у Бођанима (сада сестринство новосаграђеног манастира *Васкрсења Христовог*, на Сунчаном брегу, у Кању) приредило је омању књижицу о страдању једне девојчице у том бомбардовању. Девојчици је име Стојанка. Причу је објавила *Беседа*, издавачка установа православне Епархије бачке 2002. године (поновљено издање: Нови Сад, 2016. године) под насловом *МИЛОВАЊЕ МАЈКЕ БОЖЈЕ*.

Ведрина, раздраганост и лепота душе мале Стојанке, као и вера и љубав њеног брата Немање и другарице Вере, те њихова дечија непосредност и истрајност у молитви за исцељење мале Стојанке, потврђују истинитост Спаситељевог обећања: „Све што узиштете у молитви верујући, добићете" (Мат. 21, 22).

У овом броју *Винограда Господњег* преносимо ову кратку причу посвећујући је успомени на дванаест беба остављених да умру лишени кисеоника, у породилишту у Бањалуци 1992. године, малој Милици из Батајнице коју је усмртио гелер гранате у родитељској кући, у бомбардовању 1999. године, те свој деци жртвама бомбардовања, како оној пострадалој током ратних дејстава тако и свој деци која су касније оболела од последица бомбардовања и канцерогеног деловања осиромашеног уранијума баченог на Србију те 1999. године и преселила се у вечно Царство љубави Христове.

Православна библиотека ХРИСТОС И ДЕЦА, књига број 5
МИЛОВАЊЕ МАЈКЕ БОЖЈЕ
БЕСЕДА, Нови Сад, 2016.

Дечја страница

У прелепој балканској земљи Словена, људи из далеке прекоокеанске земље починише многа зла. Али, лепоту Божје творевине нису могли убити. Баш као ни чиста дечја срца, која су љубављу мирисала чудесније ма и од најлепшега цвета. Пречисто беше и срце малене Стојанке.

Устрепталу од топлих молитава, Пресвета Богородица неретко ју је невидљиво миловала.

Док се једнога дана играла на цветном пропланку својих детињих радовања, лептирак малени узалудно је покушавао да ју одведе што даље од раскошно расцветале јабуке. Понесена игром, Стојанка му тихо прошапута:

– Шаренићу, хајде да нашу малену бубамару одведемо до њене мајке!

Под јабуком бејаше цветни бокор. Из њега је вирило нешто налик огромној бубамари. Испружених руку, Стојанка начини тек први корак ка јабуци, а две лептир-сузе оросише њену смеђу косицу. Последње чега се сећала беху страшни прасак и заслепљујућа светлост.

Баш у то време Стојанкин брат Немања изишао је из школе. Тога дана на часу веронауке дивио се обећању Господа нашега: *И све што узиштете у молитви верујући, добићете.*

Али, нешто чудно се догађало око Немање. Дугоухи Пегавко и Медољуб били су веома узнемирени, а чудесна птица као да га је својим крицима звала да некуда пође.

И док се збуњени Немања питао шта ли се то догађа, уморни Шаренић се скупљених крила спуштао са својих лептир-висина. Шест тананих ножица он уплете у Немањину разбарушену косу, па му тихо шапну:

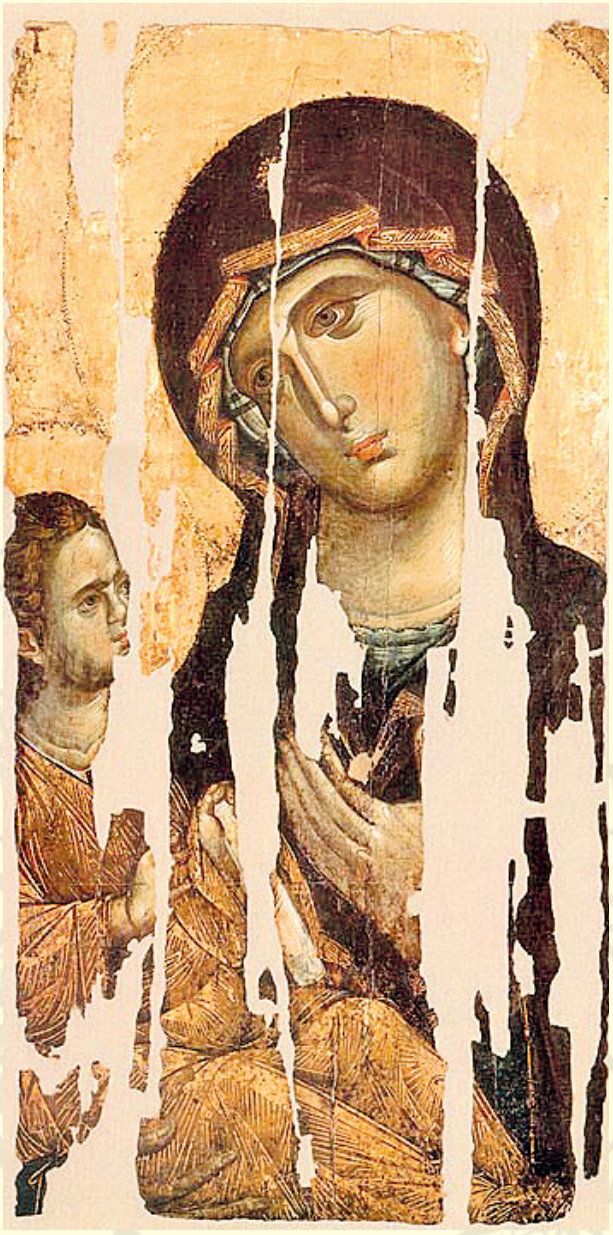
– Моли се за Стојанку! Веома је болесна.

– Не верујем ти! Лептири не говоре као људи! – узвикну преплашени Немања.

– Учио си на часу веронауке да су и први људи, Адам и Ева, разговарали у рају са животињама. То и данас могу они који Господа и ближње своје воле и Богу се моле – рече му Шаренић.

Две крупне сузе кануше доле на књигу, а срце Немањино молитвом се вину горе ка Господу.

Желео је Шаренић да одлети и до Вере, па да и њој каже да се моли за Стојанку. Али, она је због рата морала отићи из своје отаџбине. Сада је живела у далекој земљи тулипана, а

за Шаренића је то било далеко, предалеко. Но Сведобри Господ посла тамо Свог светог анђела.

Тога дана Вера је била веома раздрагана. Својој корњачи Спореталици она предложи:

– Хајде да видимо ко ће пре стићи до нашег поточића!

– Ма, много ми је тешка ова моја кућица – вајкала се Спореталица.

Изненада пред њих стаде прелепи анђео. Вера га препознаде. Туга у његовим очима веома је узнемири, па га упита:

– Зашто си тако тужан?

– Зато што је Стојанка веома болесна.

– Хоће ли преживети? – тужно упита Вера.

– Људи веле да неће.

– Па шта да чиним? – прошапута девојчица.

– Ти знаш да Господ на искрене молитве чини чуда – одговори анђео.

– Желим да је видим и помилујем, – кроз сузице прошапута девојчица.

– И она тебе у сну дозива. Зато похитајмо заједно на крилима љубави и молитве! – рече анђелак винувши се у небеске висине.

„Пресвета Богородице, најлепши Цвете који је земља икада Небу даровала, молим те, помози мојој сестрици Стојанки! Овде на земљи, у врту Господњем, она ми је најмилији цветак. Молим те, Мајчице наша, умоли Сина својега и Бога нашега да тај цветак још не преноси у Башту љубави Своје!"

Ех, како се Немања топло и са непоколебивом вером молио за сестрицу! Молитва је грејала не само душу него и цело му мајушно тело, док су у срцу његовом одзвањале речи Господње: *И све што узиштете у молитви верујући, добићете*.

Вођена руком анђела, Стојанка је кренула ка чудесном светлу. Више није било кошмара и све је сасвим јасно видела.

– Како је овде све нестварно лепо и блиставо! – кликтала је њена душа.

– То је од љубави Свеблиставога – кликтала је даље њена душа.

Ох, ево наше Мајчице, Пресвете Богородице. Прелепа је! – радовала се Стојанка.

– У Царству Христовом она је лепша од свих светих људи и од нас анђела. А како и не би била кад је саму Лепоту родила? – говорио је анђео док се целим својим бићем клањао Пресветој Дјеви.

– Она је наша хитра и добра Помоћница – радоснословила је девојчица.

– Наравно, јер Сведобра је сушту Доброту у наручју своме миловала, а сада, ево, ка теби корача – тихо јој шапну анђелак.

– Твој брат Немања и малена Вера чистих срца и сузних очију молили су за твоје исцељење. Ради њихове молитве и вере, Син мој и Бог мој одагнао је смртоносну врућицу из тела твога и љубављу Својом сасвим те исцелио. Зато се сада врати дому своме. Ако срце своје сачуваш чистим и богољубивим, у Царство небеско преселићеш се када за то дође време – рече Пренепорочна милујућим гласом.

Стојанка рашири руке и полете у загрљај Пресвете Дјеве. Одједном се нађе у свом кревету. Поред ње је седела Вера, ослоњена лењима на Медољуба.

– Вера, Медољубе, откуд ви на моме кревету!? – радосно ускликну Стојанка.

На опште изненађење лекара, десетог дана Стојанка се пробудила без температуре и сасвим здрава. Чуђења и неверице није било само у Немањином срцу. Знао је да је Господ услишио молитве, па је похитао на пропланак да тамо, у миру и тишини, заблагодари Богу: „Благодарим Ти, једини истински Лекару, што си љубављу Својом исцелио сестрицу моју. У славу Твоју, ево, испричах свим девојчицама и дечацима како су чудесни плодови вере и молитве.

Ех, Господе мој, како бих силно волео да нико и никада у мојој прелепој земљи ни на трен не заборави Тебе и преизобилне дарове љубави Твоје."

Сасвим неочекивано, молитвену тишину наруши рајски лепа птица. Стојећи на камену поред којег је Немања клечао, она му тихо шапну:

– Жеља срца твога племенита је и на добро твога народа. Али, сваки човек својом слободном вољом, коју му је Сâм Бог даровао, одлучује да ли ће се окренути ка Господу или пак од Господа. Зато не тугуј ако ти ова молитва не буде услишена.

– Нека буде воља Божја! – ускликну Немања из дубине свога орадошћеног и смиреног срца.

Актуелности

Епископ Иринеј примио у посету делегацију из Савезне Републике Немачке

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки г. Иринеј примио је у четвртак, 15. марта 2018. године, у посету делегацију немачке покрајине Баден-Виртемберг, коју је предводио министар правде и европских послова покрајинске Владе Гвидо Волф. Састанку је присуствовао монсињор Роберт Цолич, умировљени надбискуп фрајбуршки и бивши председник Бискупске конференције Немачке.

У просторијама Црквене општине новосадске, током срдачног и пријатељског разговора о актуелним темама, саговорници су се дотакли и проблема који постоје у овом делу Европе, као и о потенцијалу хришћанства за развијање што човечнијег друштва у Европи и у свету.

Делегација из Немачке боравиће у Србији од 14. до 16. марта, а у том периоду биће уприличени сусрети са члановима Владе Републике Србије, покрајинским функционерима, као и са представницима Града Новог Сада.

Немачка покрајина Баден-Виртемберг је покрајина на југозападу Немачке, а главни град је Штутгарт.

Седница Епархијског савета и Епархијског управног одбора Епархије бачке

24. марта 2018. године, поводом одржавања седнице Епархијског савета и Епархијског управног одбора, Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин др Иринеј служио је Чин призива Светога Духа, уз саслужење свих архијерејских намесника Епархије бачке, и присуство осталих чланова ових епархијских тела.

Седница Епархијског савета и Епархијског управног одбора настављена је у дворани Црквене општине новосадске. На овом редовном заседању чланови Савета усвојили су извештај о раду Епархијског управног одбора за претходну годину, завршни рачун Епархије бачке за 2017. годину и предлог буџета посебних потреба Епархије бачке за 2018. годину

На крају седнице, владика Иринеј је захвалио присутним члановима Епархијског савета и Епархијског управног одбора на љубави и уложеном труду у вршењу њихове одговорне службе

Празник Цвети у Саборном храму у Новом Саду

У Цветну недељу, 1. априла 2018. године, када наша Црква прославља успомену на свечани улазак Господа Исуса Христа у град Јерусалим, Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј началствовао је евхаристијским сабрањем, уз саслужење братства Саборног храма и новосадских ђакона.

У празничкој беседи владика Иринеј је поред осталог истакао: *„ ... Из имена празника наслућујемо садржај тог празника. Празник је описан у светом Јеванђељу и догодио се шест дана пре празника јеврејске Пасхе. Овај пут Господ у Јерусалим улази као Спаситељ света, што је било проречено код старозаветних пророка, али то многи нису разумели. Он долази као Страдалник и Слуга Господњи, а не као онај који зида и руши земаљска царства. Народни назив за данашњи Празник, Цвети, описује свакако спољашњу, али свима нама драгу страну Празника. Зато и чинимо и литију уочи празника са децом, носећи у рукама врбове гранчице, будући да код нас нема палми. На данашњи празник завршава се подвиг Свете Четрдесетнице и од њега па надаље улазимо у недељу страдања Христових. Он са празником Пасхе нема само историјску везу него и суштинску, будући да се кроз богослужбене химне празника пројављује наговештај свеопштег васкрсења. Господ у Јерусалим улази тријумфално, не случајно, а народ Га препознаје као Онога Који доноси мир. Речи као „осана" нису упућиване ником од старозаветних пророка и праведника, осим Господу, као ни речи „Благословен који долази у име Господње", речи које се упућују само Месији. Народ се сабрао да види не само Господа Исуса Христа него и Лазара кога је Он васкрсао из мртвих. Као и у свему осталом тако и у данашњем догађају, Господ у свој слави Својој пројављује Своју скромност, у Јерусалим улази на магарету, показујући да је Његова слава унутра у Њему, а не нека спољашња манифестација. Исти овај народ ће за који дан викати: „Распни га, распни", али ће после тога кроз покајање признати да су га без разлога издали. Сви ми смо позвани да, празнујући данашњи празник, унутра, у срцу своме, имамо непрекидно клицање: „Осана, благословен Који долази у име Господње!"*

Јутрење Великог петка у Саборном храму у Новом Саду

На Велики четвртак, 5. априла 2018. године, у Саборном храму Светог великомученика Георгија у Новом Саду, служено је Велико бденије током кога је прочитано дванаест одељака из светог Јеванђеља о страдањима Господа Исуса Христа.

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки Господин Иринеј прочитао је први и дванаести јеванђелски одељак и на тај начин дао печат овом јединственом богослужењу које је јутрење Великог петка (код нас се служи на Велики четвртак увече).

Актуелности

Вечерње богослужење са изношењем плаштанице у Саборном храму у Новом Саду

На Велики петак, 6. априла 2018. године, у Саборном храму Светог великомученика Георгија у Новом Саду, служено је свечано вечерње богослужење са изношењем плаштанице. Уз појање стихире „Тебе одјејушчагосја свјетом јако ризоју" Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј, уз саслужење братства Саборног храма, у току вечерње службе молитвено и свечано је изнео плаштаницу и положио у Христов гроб.

Вечерње Великог петка служи се у трећи час дана, у време распећа Спаситеља. Све оно ка чему је водила ноћ која је претходила Христовом страдању сада се остварује. Чаша за коју се Господ моли да га мимоиђе сада је ту и Он је испија до дна, до смрти, до силаска у ад и погребења. Господ оставља своје ученике са срцем које је преплашено и искидано тугом.

Чаша сладосног пића вечног живота на Вечери Господњој сада је за Христа и Његову Мајку, Пресвету Богородицу, чаша смртне жалости. Да би напунио ту чашу, Богочовек је био понижен, а да би је оживотворио, Он умире на Крсту, да би све нас превео из смрти у живот, од земље ка небу. Да би Адама избавио из ада, Сâм Господ силази у њега. Слава дуготрпљењу Твоме, Господе!

Васкршња честитка новосадских свештеника Епископу бачком г. Иринеју

На Велику Суботу, 07. априла 2018. године, активни и умировљени свештеници Новог Сада честитали су Његовом Преосвештенству Епископу бачком господину др Иринеју празник Васкрсења Христова. У своје лично име, као и у име свих новосадских клирикâ, предстојећи Празник Владици је честитао протојерej Жељко Латиновић, настојатељ Успенске цркве.

ТЕКСТ ЧЕСТИТКЕ:

У почетку би вече, а потом би јутро новога дана.
Тако од искони ствара Бог.

А у шести дан, у дан у који је некад створио човека, Бог пострада у човечјем телу, на Голготи бива скинут са Крста и у предвечерје суботе, ***а беше велики дан она субота,*** положен у гроб да би у тами гроба починуо Он Који на длану Своје љубави држи свод небески, а сјајем Својих очију светлошћу напаја звезде.

Он, Који је наша страдања учинио Својим, одлучио је да Своје Васкрсење дарује нама и да га учини нашим васкрсењем.

Спасао је наше дане обасјавши их светлошћу Својом, светлошћу новог Сунца које је засијало из гроба.

У освитку првога дана седмице Господ поново ствара, распадљиво претвара у нераспадљиво, трулежно чини нетрулежним, устаје из гроба и објављује свима: ***Радујте се! Радујте се јер вам дајем радост неодузимљиву!*** И још додаје: ***Да радост моја у вама остане и радост ваша да се испуни.***

Преосвећени Владико, у ово предвечерје пасхалне ноћи, која лагано клизи ка освиту дана Васкрсења, у коме препознајемо зору тајанственога, незалазнога дана Царства Божјег, дана који сведочи да је жив Христос и да је са нама, да смо и ми живи са Њим Живим, желим да Вас срдачно поздравим, да Вам, како у лично име, тако и у име свега свештенства, монаштва и благоверног народа поверене Вам богоспасаване Епархије бачке, честитам јубилеј – педесет година Вашег монашког подвига, – да молим за све нас Ваше очинске молитве и благослове, а честитајући Вам Празник Пасхе Господње, узвикујем са светим Јованом:

Нека се нико не боји смрти јер нас ослободи Спасова смрт!
Васкрсе Христос и радују се анђели!
Васкрсе Христос и живот царује!

Радујмо се и ми јер
ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

Преосвећени Владика се захвалио проти Жељку и свештенослужитељима новосадским на дивној и садржајној честитки, упутивиши им речи очинске и архипастирске поуке, и поздравивши свеколику пуноћу Цркве Божје у Бачкој сверадосним поздравом: **ХРИСТОС ВАСКРСЕ! ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!**

Пасхално јутрење и Васкршња Литургија у Саборном храму у Новом Саду

У недељу 8. априла 2018. године, Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј служио је пасхалну јутарњу службу и началствовао евхаристијским сабрањем мноштва верног народа Божјег у Саборном храму у Новом Саду, уз саслужење епископа Јована (Пурића), пензионисаних пароха протојереја-ставрофорâ Душана Колунџића и Ранка Гуњића, братства Саборног храма и новосадских ђакона.

Васкршњу честитку Архиепископа пећког, Митрополита београдско-карловачког и Патријарха српског Господина Иринеја и свих архијереја Српске Православне Цркве, упућену свештенству, монаштву и свима синовима и кћерима наше свете Цркве, прочитао је архијерејски намесник новосадски први, високопречасни протојерej-ставрофор Миливој Мијатов, сабрат Светогеоргијевског храма.

Слово светог Јована Златоуста, пред причешће верног народа Божјег, прочитао је Његово Преосвештенство епископ Јован (Пурић).

Вечерње љубави у Саборном храму у Новом Саду

На празник Васкрсења Господа нашег Исуса Христа, 8. априла 2018. године, Његово Преосвештенство епископ Јован (Пурић) началствовао је свечаним пасхалним вечерњем у храму Светог великомученика Георгија у Новом Саду, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа новосадског и бачког господина Иринеја, протојереја-ставрофора Миливоја Мијатова, архијерејског намесника новосадског првог, и новосадских ђакона.

Током празничног вечерњег богослужења, по већ устаљеном типику Саборног храма Светог великомученика Георгија у Новом Саду, прочитан је одељак из светог Јеванђеља по Јовану на осамнаест језика.

Својим умилним појањем у славу Васкрслог Господа, братство Светоархангелске об-

Актуелности

ителји из Ковиља и студенти Православног Богословског факултета Универзитета у Београду, молитвено су разгалили душе свих сабраних у Саборном храму.

Гост Његовог Преосвештенства Епископа новосадског и бачког господина Иринеја био је апостолски нунције, надбискуп Лучијано Суријани, са својом пратњом.

На крају вечерњег богослужења, верни народ Божји приступио је целивању Часног Крста, светог Јеванђеља и иконе Васкрсења Христовог, добивши том приликом благослов Божји преко руку Епископа, поздрављајући се сверадосним Васкршњим поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ! ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

Васкрсни понедељак у Саборном храму у Новом Саду

На Светли понедељак, 9. априла 2018. године, Његово Преосвештенство епископ Јован (Пурић) служио је свету Литургију у Саборном храму у Новом Саду, уз саслужење Епископа новосадског и бачког господина Иринеја, братства Саборног храма и новосадских ђакона. После отпуста свете Литургије, владика Јован је честитао празник свима присутнима пожелевши да се „мир и радост празника Васкрсења Христовог усели у душе свих нас". Владика Иринеј је захвалио Преосвештеном епископу Јовану што је Празник над празницима прославио, у љубави служећи и саслужујући у Епархији бачкој.

150 година Исламске заједнице Србије

У Дому Народне скупштине 19. априла 2018. године организован је свечани пријем поводом 150 година Исламске заједнице Србије.

Свечаност је започела учењем Кур'ана и државном химном Републике Србије у извођењу војног оркестра *Станислав Бинички*. Као домаћин, присутнима се обратио реисул-улема Исламске заједнице Србије, Сеад еф. Насуфовић.

– Даме и господо, драга браћо и сестре, добро нам дошли на смотру пријатељства поводом обиљежавања јубилеја 150 година Исламске заједнице Србије. Као неодвојиви дио друштва и наше домовине Исламска заједница Србије од свог настанка далеке 1868. године, па све до данас, ни на тренутак није заборавила свој највећи аманет: уносити радост у срце сваког човјека, чињење добра и позивање на добро, избјегавање ружних, лоших и покуђених дјела и инсистирање да их други не чине! Баш те далеке 1868. године Кнежевина Србија конкретно је доказала свој европски идентитет - указом Државног савјета признаје ислам као закониту и једнакоправну религију, муслимани уживају слободно исповиједање своје вјере, а тиме је Србија постала прва држава у Европи са позитивним законом о другом и другачијем, о чему неке земље Европске уније још увијек само маштају.

– Да, заједно смо, руку под руку, са свим Црквама и вјерским заједницама дијелили радост и жалост. Заједно прошли ратне страхоте, послијератно сиромаштво и глад,

заједно градили, а никад рушили, заједно опстали и преживјели дугих педесет година тешког комунизма, времена кад је поносно било бити против Бога, а срамотно вјеровати у Свевишњег. Једна ријеч, једна реалност, једна животна потреба, једна сјеменка опстанка обиљежила је цјелокупни период Исламске заједнице Србије – дијалог! О прошлости нећу ништа друго и ништа више рећи осим: нека нам лоша прошлост буде учитељ за бољу будућност, а лијепу прошлост не скривајмо! Од Бога милост и помоћ молимо; и снагу да истрајемо на путу који Њему води; жељу и вољу за суживотом; мудрост и памет за искреним дијалогом с другим и другачијим; слогу у нашој Заједници; мир у нашем дому и домовини! Издржали смо заједно, опстали заједно, вечерас смо заједно. Нека тако буде док је свијета и вијека! – поручио је Реису-л-улема, који је потом изјавио да је Влада Србије вратила Исламској заједници власништво над Бајракли-џамијом у Београду као поклон поводом овог значајног јубилеја.

Подсетимо, власништво над Бајракли-џамијом је имала Влада, а право на коришћење имао је Град Београд. Бајракли-џамија под заштитом је државе као споменик културе и културно добро од великог значаја. После Реису-л-улеме Исламске заједнице Србије присутнима се обратио и Директор управе за сарадњу са Црквама и верским заједницама др Милета Радојевић, који је рекао да ће Влада учинити веће напоре да унапреди односе са свим верским заједницама. – Жеља нам је да сви народи, без обзира на верску и националну припадност, живе у миру и љубави и да остварују добре односе, – рекао је др Радојевић.

После званичног дела присутни су могли да уживају у изложби „Сапутници калдрмом“. Пријему су, између осталих, присуствовали престолонаследник Александар Карађорђевић и принцеза Катарина, министри у Влади Србије г. Расим Љајић, г. Александар Вулин и г. Зоран Ђорђевић, посланици Скупштине Србије, представници Цркава и верских заједница: Епископ бачки Иринеј, рабин Исак Асиел, београдски надбискуп Станислав Хочевар, шеф Кабинета Патријарха српског протођакон Александар Прашчевић, уредник Информативне службе СПЦ протођакон Радомир Ракић, амбасадори муслиманских земаља, амбасадор Сједињених Држава и шеф Мисије ОЕБС-а у Србији, као и личности из јавног и културног живота Србије.

Владика бачки Иринеј присуствовао обележавању дана Војске Републике Србије

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин Иринеј присуствовао је у понедељак, 23. априла 2018. године, обележавању Дана Војске Републике Србије у оквиру којег је одржана свечаност са дефилеом јединицâ, као и егзерцир Војне академије и тактичко-технички збор.

Ово је дан у којем се сећамо храбре српске војске која је 23. априла 1815. године, на Цвети, у Такову подигла Други српски устанак против Отоманске империје и када славимо највећи празник чувара нашег мира и слободе, дан Војске Републике Србије, рекао је градоначелник Новог Сада господин Милош Вучевић и у име свих Новосађана честитао празник Војсци Србије.

Честитке су упутили председник Републике Србије г. Александар Вучић, министар одбране г. Александар Вулин и начелник Генералштаба Војске Србије г. Љубиша Диковић.

Додељена су признања најистакнутијим припадницима Војске, у виду награда и захвалница. Са припадницима Војске и грађанима, г. Милош Вучевић се упутио на Кеј код Варадинског моста, одакле су посматрали дефиле бродова Речне флотиле Дунавом, а у дворишту Дома Војске на Београдском кеју, обезбеђен је бесплатан војнички пасуљ за све присутне Новосађане.

Актуелности

Епископ Иринеј учествовао на обележавању Дана библиотеке Матице српске

Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј обратио се у петак, 27. априла 2018. године, на свечаној академији у Матици српској, којом је ова установа обележила Дан Библиотеке, као сећање на 1864. годину, када је Матица српска пресељена из Пеште у Нови Сад.

Подсећајући на значај Матице српске као храма културе нашег народа, владика Иринеј је истакао да је Библиотека Матице српске најзначајнија и најугледнија не само на нашем говорном подручју, него и много шире.

Достојанство и светиња књиге као такве није ни у једној култури и цивилизацији, ни у једној религији или погледу на свет, толико наглашена колико у хришћанству, у Цркви или, шире, ако хоћете, у јудеохришћанској историји света. Када су се појавили први муслимани, традиционално се то везује за седми век, – када је писац Корана говорио о хришћанима, својим сугрђанима и саплеменицима, као и о Јеврејима, називао их је људима Књиге, јер је и спољашњем посматрачу било очигледно да се и у храму и у личном и саборном животу хришћана, увек на централном месту, налази једна књига – Свето Писмо, навео је Епископ бачки, објашњавајући да сама реч Библија, као други термин за Свето Писмо, значи *књига*.

Владика је додао да свака аутентична књига јесте огледало вечне Књиге, Библије. *Ова наша Библиотека Матице српске, са толиким мноштвом књига и часописа, са свим оним што је уградила откако је пре 180 година заснована, до данас, у нашу културу и у духовни живот нашег народа, чини да је ово данас заиста један диван празник*, казао је Епископ бачки г. Иринеј, уз честитке Матици српској и Библиотеци Матице српске на дивним јубилејима.

Библиотека Матице српске ове године обележава два јубилеја – 180 година откако је 14. августа 1838. године отворена за јавност и 175 година од њеног првог професионалног сређивања после чега је јавности постала потпуно доступна.

Свечаности у дворани Матице српске присуствовали су министар културе и информисања Републике Србије Владан Вукосављевић, председник Матице српске професор Драган Станић, управник Библиотеке Матице српске Селимир Радуловић, председник Скупштине Војводине Иштван Пастор и председник Покрајинске владе Игор Мировић, као и представници других културних и библиотечких институција.

Уколико желимо да обновимо државу и народ, морамо се вратити драгоценом огњишту - свету књига, казао је управник Библиотеке Матице српске Селимир Радуловић и додао да је данашњи дан не само празник Библиотеке већ и целе српске културе.

Библиотека Матице српске данас је обележила и завршетак радова на обнављању атријума и каталога Библиотеке. Уручена је Награда *Златна књига Библиотеке Матице српске*, која је ове године припала познатом српском композитору Светиславу Божићу, дописном члану САНУ, професору универзитета и аутору поетске озвучене библиографије. *Захвалница* Библиотеке Матице српске уручена је Мари Тодоровић, дугогодишњем библиотекару саветнику Библиотеке Матице српске, која је изузетно допринела њеном унапређењу и модернизацији.

Издавачка делатност

САБРАНА ДЕЛА СВЕТОГ ГРИГОРИЈА ПАЛАМЕ

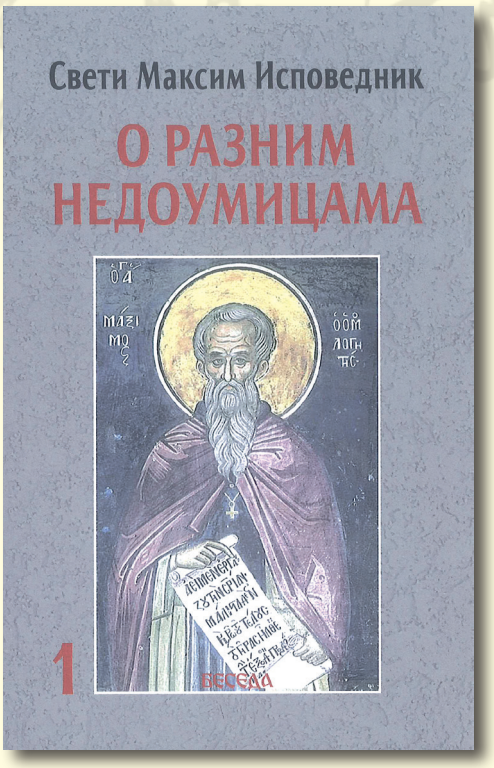

СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ВЕЛИКИ

Догматски списи

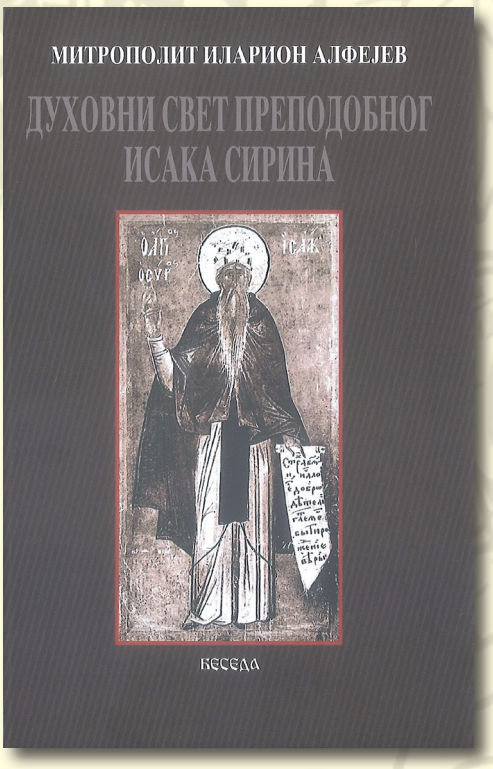
СВЕТИ ГРИГОРИЈЕ НИСКИ

Догматски списи

О РАЗНИМ НЕДОУМИЦАМА

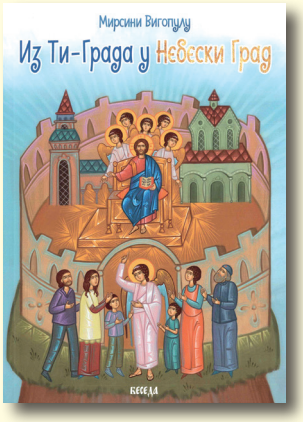
Свети Максим Исповедник

ДУХОВНИ СВЕТ ПРЕПОДОБНОГ ИСАКА СИРИНА

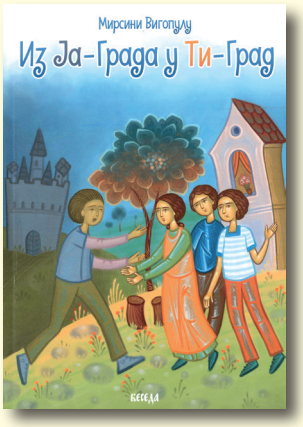
Митрополит Иларион Алфејев

Издавачка делатност

ИЗ ТИ-ГРАДА У НЕБЕСКИ ГРАД

Мирсини Вигопулу

ИЗ ЈА-ГРАДА У ТИ-ГРАД

Мирсини Вигопулу

ПОУКЕ О ВАСПИТАВАЊУ ДЕЦЕ

Свети Порфирије Кавсокаливит

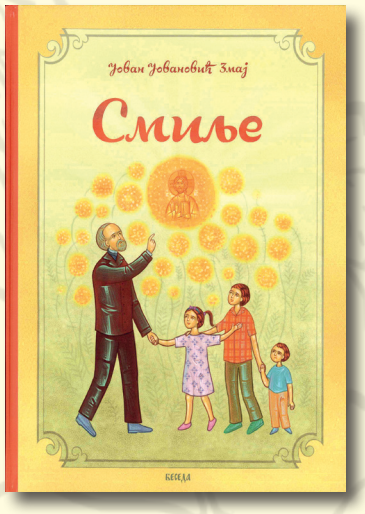
МОЈОЈ ВЕРИ

Јован Јовановић Змај

ХРИСТОВ НАУК

Јован Јовановић Змај

СМИЉЕ

Јован Јовановић Змај

КАКО СЕ КРСТИМ

Лидија Поповић

КАКО СЕ КО МОЛИ

Лидија Поповић

КАЛЕНДАР ЕПИСКОПА БАЧКОГ Г. ИРИНЕЈА

јануар - април 2018. године

ЈАНУАР	
2.	Саслуживао на светој архијерејској Литургији у Саборном храму у Врању, поводом прославе Крсног имена Епископа врањског г. Пахомија.
4.	У Светониколајевском храму у Жабљу служио парастос жртвама Рације.
6.	Бадњи дан; присуствовао јутрењу, царским часовима и светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Кању. Истога дана, примио новосадско свештенство у Свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, поводом божићне честитке.
7.	Божић; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
9.	Свети првомученик и архиђакон Стефан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду и рукоположио катихету Предрага Делића у чин ђакона.
13.	Присуствовао вечерњем богослужењу у параклису Владичанског двора у Новом Саду, уочи славе параклиса, Светог Василија Великог.
14.	Свети Василије Велики; служио свету архијерејску Литургију поводом славе придворног параклиса у Владичанском двору у Новом Саду.
18.	Крстовдан; присуствовао јутрењу, царским часовима и светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Кању.
19.	Богојављење; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
20.	Свети Јован Крститељ, крсно име г. Епископа; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, уз саслужење епископâ: врањског г. Пахомија, крушевачког г. Давида, нишког г. Арсенија и далматинског г. Никодима.
23.	Служио помен жртвама Новосадске рације на *Кеју жртава Рације* у Новом Саду.
25.	Учествовао у раду Комисије за ревизију Устава Српске Православне Цркве.
26.	Одржао Светосавску беседу у свечаној дворани Факултета техничких наука у Новом Саду. Истога дана, присуствовао Светосавској академији у свечаној дворани Матице српске.

Календар активности Епископа бачког

27.	Свети Сава; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, а потом присуствовао Светосавској академији у Свечаној дворани Гимназије *Јован Јовановић Змај.* Истога дана присуствовао Светосавској академији у Народном позоришту у Београду.
ФЕБРУАР	
2.	Учествовао у раду прве седнице Одбора за обележавање стогодишњице присаједињења Војводине Краљевини Србији.
6.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
10.	У храму Светог Василија Острошког на Бежанији, у Београду, крстио и миропомазао Анастасију, ћеркицу презвитера Мирослава Чолаковића.
11.	У Светоархангелском храму у Кањижи саслуживао на светој архијерејској Литургији на којој је началствовао Његова Светост Патријарх српски г. Иринеј.
12.	Света Три Јерарха; служио свету архијерејску Литургију у Алмашком храму у Новом Саду и рукоположио ђакона Драгољуба Мајсторовића у чин презвитера.
15.	Сретење Господње; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду и рукоположио ђакона Милана Цирара у чин презвитера.
21 – 22.	Био у пратњи Патријарха српског г. Иринеја током посете Митрополита волоколамског г. Илариона Српској Православној Цркви.
25.	Недеља Православља; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
26.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода. Истога дана био на свечаном пријему у резиденцији Амбасадора Републике Грчке.
МАРТ	
1.	У свечаној дворани Матице српске отворио манифестацију *Недеља Косова и Метохије* .
8.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
15.	У свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду примио делегацију немачке покрајине Баден-Виртемберг.
19.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
24.	Председавао заједничком седницом Епархијског управног одбора и Епархијског савета Епархије бачке.
26.	Присустовао свечаном отварању обновљене синагоге у Суботици.

27.	Присуствовао седници Савета Православног богословског факултета у Београду.
29.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
31.	Био на прослави Крсног имена Патријарха српског г. Иринеја.
	АПРИЛ
1.	Цвети; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
5.	Велики Четвртак; служио Велико бдение у Саборном храму у Новом Саду.
6.	Велики Петак; служио празнично вечерње и присуствовао јутрењу Велике Суботе у Саборном храму у Новом Саду.
7.	Велика Субота; присуствовао светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Кању. Истога дана примио новосадско свештенство у свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, поводом васкршње честитке.
8.	Васкрс; служио пасхално јутрење, свету архијерејску Литургију и пасхално вечерње у Саборном храму у Новом Саду.
9.	Васкрс, други дан; саслуживао на светој архијерејског Литургији у Саборном храму у Новом Саду, на којој је началствовао епископ Јован (Пурић).
11.	Примио у Владичанском двору у Новом Саду, г. Иштвана Пастора, председника Скупштине Аутономне Покрајине Војводине.
15.	Примио у Владичанском двору у Новом Саду брата Ришара из Тезеа.
17.	Учествовао у раду седнице Одбора за прославу осам векова аутокефалности Српске Православне Цркве.
19.	У Дому Народне скупштине у Београду присуствовао свечаном пријему поводом стопедесетогодишњице Исламске заједнице Србије.
22.	У Светониколајевском храму у Жабљу крстио и миропомазао Павла, синчића катихете Слободана Ђурђића.
23.	У Новом Саду присуствовао прослави Дана Војске Србије.
26.	Присуствовао седници Наставно-научног већа Православног богословског факултета у Београду.
27.	Присуствовао у свечаној дворани Матице српске у Новом Саду обележавању Дана Библиотеке Матице српске.

Светињама у походе

ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА БАЧКА

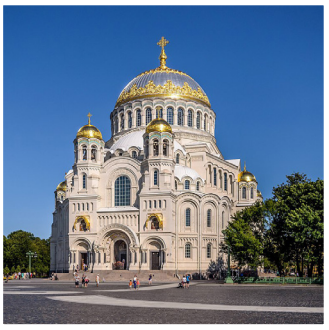
СЛУЖБА ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ ЗА ПОКЛОНИЧКА ПУТОВАЊА

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ

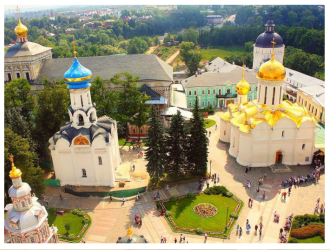
ОРГАНИЗУЈЕ ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ У РУСИЈУ

МОСКВА, САНКТ ПЕТЕРБУРГ, ОПТИНА, СЕРГЕЈЕВ ПАСАД, КРОНШТАТ, ПЕТЕРГОФ

- Покровски манастир
- Даниловски манастир
- Новоспаски манастир
- Манастир свете Јелисавете
- Светојовановски манастир
- Манастир Хотково
- Оптина пустиња
- Шамордино
- Тројице Сергејева Лавра
- Донски манастир
- Храм Христа Спаситеља
- Црква светог Александра Невског
- Капела свете Ксеније Петровградске
- Смоленски сабор, Кремљ
- Саборна црква у Кронштату
- Казанска Саборна црква
- Исакијевски сабор
- Црква светог Петра и Павла
- Третјаковска галерија
- Ермитаж

Од 24. августа до 1. септембра 2018.

Пријаве и остале информације на телефоне:
064 129 36 16 и 021 526 068

СЛУШАЈТЕ НАС!
Наш глас сведочи о сусрету Цркве и света

БЕСЕДА
Радио Православне Епархије бачке, Нови Сад - 91,8 MHz

БЕСЕДА
91,8 MHz

ТАВОР
Радио Црквене општине Бачка Паланка - 95,1 MHz

РАДИ ТАВОР 95,1 MHz

БЛАГОВЕСНИК
Радио Црквене општине Сомбор - 95,7 MHz

РАДИО „БЛАГОВЕСНИК"
95,7 Mhz

СЛАВОСЛОВЉЕ
Радио Црквене општине Суботица - 90,7 MHz

90,7 MHz РАДИО СЛАВОСЛОВЉЕ

Радујмо се заједно!

ПОМОЗИМО ИЗГРАДЊУ ХРАМА У МАНАСТИРУ ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВА НА СУНЧАНОМ БРЕГУ У КАЋУ

Текући рачун код Војвођанске банке А. Д. Нови Сад
број 355-1089360-75